

LATVIJAS REPUBLIKAS
AIZSARDZĪBAS MINISTRIJA

2013. gada publiskais pārskats

SATURS

Aizsardzības ministrijas valsts sekretāra ievads	4
1. nodaļa. Aizsardzības ministrijas darbības vispārīgs raksturojums	7
1.1. Aizsardzības ministrijas juridiskais statuss	7
1.2. Politikas jomas, funkcijas un uzdevumi	7
1.3. Darbības virzieni, prioritātes, budžeta programmas	8
1.4. 2013. gada galvenie uzdevumi	9
1.5. Aizsardzības ministrijas padotībā esošās iestādes	9
2. nodaļa. Aizsardzības ministrijas finanšu resursi un darbības rezultāti	11
2.1. Aizsardzības ministrijas budžets un tā izlietojums	11
2.2. Aizsardzības nozares attīstības virzieni	17
Aizsardzības politika	17
Latvijas aizsardzības spēju stiprināšana	20
NATO kolektīvās aizsardzības principa stiprināšana	22
Ieguldījums starptautiskajā drošībā	24
Dalība starptautiskajās operācijās	25
Nemilitāro kravu tranzīts uz un no Afganistānas	27
2.3. Ģeotelpiskās informācijas politikas plānošana	28
2.4. Normatīvo aktu izstrāde valsts aizsardzības nozarē	30
2.5. Nodrošinājuma politika	33
2.6. Zinātniskās pētniecības darbības koordinēšana	38
2.7. Militārā izglītība un svešvalodu apmācība	39
2.8. Novērtējums par stratēģijas ieviešanu	41
2.9. Iestādes vadības un darbības uzlabošanas sistēmas	42
2.10. Aizsardzības ministrijas padotības iestāžu, t.sk. Nacionālo bruņoto spēku, darbības galvenie virzieni un rezultāti	43
Latvijas Kara muzejs	43
Rekrutēšanas un Jaunsardzes centrs	46
Latvijas Ģeotelpiskās informācijas aģentūra	49
Valsts aizsardzības militāro objektu un iepirkumu centrs	53
Militārās izlūkošanas un drošības dienests	56
Nacionālie bruņotie spēki	57
3. nodaļa. Aizsardzības ministrijas personāls	62
4. nodaļa. Komunikācija ar sabiedrību	64
4.1. Sabiedrības informēšanas un izglītošanas pasākumi	64
4.2. Sadarbība ar nevalstisko sektoru	66
5. nodaļa. Aizsardzības ministrijas 2014. gada plāns	68
5.1. 2013. gadā uzsāktie pasākumi, kuri tiks turpināti	68
5.2. 2014. gada galvenie uzdevumi un pasākumi	69
5.3. 2014. gadā plānotie sadarbības projekti	70
5.4. Aizsardzības ministrijas 2014. gada budžets	71

Aizsardzības ministrijas valsts sekretāra ievads

Cienījamie Aizsardzības ministrijas 2013. gada publiskā pārskata lasītāji!

Sniedzu jūsu vērtējumam Aizsardzības ministrijas (AM) 2013. gada publisko pārskatu. Laikā, kad ir tapis šis pārskats, drošības situācija pasaulē Ukrainas krīzes dēļ ir būtiski mainījusies, ietekmējot lēmumu pieņemšanu par aizsardzības politiku un sniedzot jaunas vadlīnijas aizsardzības spēju attīstības plānošanā.

2014. gada 29. martā apritēja desmit gadi, kopš Latvija ir pasaulē spēcīgākās militārās alianses — Ziemeļatlantijas līguma organizācijas (NATO) dalībvalsts, un tādējādi mūsu valsts saņem līdz šim nebijušas drošības garantijas. Lai gan Ukrainas suverenitātes

un teritoriālās vienotības pārkāpšana ir radījusi nozīmīgas izmaiņas pasaules drošības vidē, aliansē ir pielāgojusi savas spējas, lai reaģētu uz aktuālajiem draudiem. Latvijas dalība NATO un nepieciešamo aizsardzības spēju nodrošināšana nav pašsaprotamas lietas un ir atkarīgas no valsts aizsardzībai piešķirtā finansējuma, tādēļ ir svarīgi, lai tiktu īstenota Valsts aizsardzības koncepcijā noteiktā apņemšanās nodrošināt aizsardzībai 2% no valsts iekšzemes kopprodukta. Pērn aizsardzības nozares budžets bija tikai aptuveni 0,9% no prognozētā iekšzemes kopprodukta, tādēļ darbība tika plānota, lai nodrošinātu aizsardzības nozares pamatvajadzības minimālā apmērā un saglabātu svarīgākās Nacionālo bruņoto spēku (NBS) funkcijas.

AM aizvadītajā gadā strādāja saskaņā ar Aizsardzības nozares vidēja termiņa stratēģiju 2011.—2014. gadam, turpinot uzsāktu projektu īstenošanu un militāro spēju uzturēšanu ierobežota finansējuma apstākļos. Būtiskākie ministrijas darbības virzieni aizvadītajā gadā bija sauszemes aizsardzības spēju pilnveidošana un mehanizācijas projekta iesākšana, dalība starptautiskajās operācijās esošā militārā ieguldījuma apmērā. Vienlīdz svarīga bija Baltijas valstu militāro spēju attīstība, stiprinot Baltijas valstu sadarbību iespējami augstākā pakāpē, izvirzot mērķi — aizvien ciešāka Baltijas valstu aizsardzības sistēmu integrācija. Pie nozīmīgākajiem darbības virzieniem jāmin arī NBS karavīru dienesta infrastruktūras uzlabošana un nolikta sistēmas sakārtošana, kā arī militārās izglītības sistēmas

pilnveidošana, lai uzlabotu karavīru un zemessargu militārās izglītības kvalitāti un iespējas, t.sk. tālmācību.

Lai konsekventi īstenotu valdības aizsardzības politikas pamatuzdevumu — attīstīt profesionālus un efektīvus NBS atbilstoši NATO un Latvijas aizsardzības plānošanas dokumentos noteiktajām prioritātēm —, tika uzsākta NBS attīstības plānā 2012.—2024. gadam noteikto prioritāro spēju attīstība.

Aizsardzības spēju attīstības veicināšanai AM aizvadītajā gadā sagatavoja un iesniedza izskatīšanai Ministru kabinetā 30 jaunās politikas iniciatīvas, no kurām tika atbalstītas vienpadsmit.

Mehanizācijas projekts ir resursu ietilpīgākais NBS spēju attīstības projekts, kura ieviešana būtiski uzlabos NBS sauszemes spēku mobilitāti un aizsardzību. Projekta plānošanas gaitā ir uzsākta izpēte par iespējām īstenot projektus sadarbībā ar Latvijas industrijas pārstāvjiem. Lai nodrošinātu iespējamās ieguvumus mūsu valsts tautsaimniecībai, detalizēti tiks izvērtētas industrijas iesaistes iespējas mehanizācijas projektā un citu aizsardzības spēju attīstības projektu īstenošanā.

Pozitīvu ietekmi uz Latvijas ekonomiku rada arī kravu tranzīta „Ziemeļu koridors” nodrošināšana NATO un Starptautisko drošības atbalsta spēku operācijai Afganistānā. Pērn uz Afganistānu un no tās tika pārvadāti 219 konteineri, un no viena konteineru pārvadāšanas dažādu izmaksu, t.sk. servisa pakal-

pojumu, darba atalgojuma, nodevu u.tml., veidā Latvijā paliek vidēji 400 līdz 500 *euro*.

Pieaugot moderno tehnoloģiju lomai sabiedrībā kopumā un aizsardzības nozarē, AM ir ieguldījusi nozīmīgu darbu, lai veidotu saskaņotu valsts politiku informācijas tehnoloģiju drošības jomā. Aizvadītajā gadā AM ir pārņēmusi savā uzraudzībā nacionālās informācijas tehnoloģiju drošības incidentu novēršanas institūciju *CERT*, savukārt, lai stiprinātu valsts spējas reaģēt krīzes un konflikta situācijās un veicinātu sadarbību starp valsts pārvaldi un privāto sektoru kibersdrošības jomā, ir izveidota Kibersaizsardzības vienība Zemessardzes sastāvā. Vienlaikus, ņemot vērā moderno tehnoloģiju un komunikācijas vides straujo attīstību un NATO izvirzītās prioritātes, pērn Latvija ar aliansi saskaņoja priekšlikumu veidot NATO izcilības centru stratēģiskās komunikācijas jautājumos, un šis centrs savu darbību Rīgā uzsāka 2014. gadā.

Pērn AM aktīvi gatavojās arī Eiropas Savienības (ES) prezidentūrai un veica būtiskus sagatavošanās darbus, lai Latvijas prezidentūras laikā tai būtu gan personāla resursi, gan nepieciešamās zināšanas šī nozīmīgā uzdevuma izpildei. Ir definēti nozīmīgākie jautājumi, kuru progresu AM vēlētos veicināt prezidentūras laikā, tie ir ES — NATO sadarbība, jūras un kibervides drošība, kā arī ES — ASV sadarbība.

2014. gadā aizsardzības nozarē tiks turpināta finanšu līdzekļu efektīva izmantošana, iepirkumi plānoti aizsardzības

nozares pamatvajadzību nodrošināšanai minimālā apmērā un svarīgāko NBS funkciju saglabāšanai.

Kā galvenie 2014. gada aizsardzības nozares darbības virzieni minami mehanizācijas projekta tālāka īstenošana un līguma noslēgšana par kāpurķēžu platformu iegādi, pretgaisa aizsardzības spējas attīstība, izstrādājot un virzot izskatīšanai Ministru kabinetā potenciālo spēju attīstības risinājumu, Lielvārdes lidlauka būvniecības pabeigšana NATO drošības investīciju programmas ietvaros.

Svarīgi uzdevumi būs arī Zemessardzes plašāka izmantošana rezerves karavīru piesaistei valsts aizsardzībā un starptautiskajās operācijās, kiberaizsardzības spēju attīstība, turpinot darbu pie Kiberaizsardzības vienības izveides Zemessardzes sastāvā, kā arī Jaunsardzes attīstība. Nozīmīga būs arī starptautiskās operācijas Afganistānā ISAF formātā noslēgšana un

dalība samazinātā sastāvā apmācību misijā Afganistānā, ciešāka iesaiste ES militārajās operācijās un dalības turpināšana operācijā „*Atalanta*”. Svarīga būs arī starptautisko operāciju kontingenta sagatavošanas mācību „*Baltic Host*” un „*Saber Strike*” uzņemšana Latvijā un nacionālā līmeņa mācību „*Namejs*” organizēšana, lai stiprinātu militāro formējumu kaujas gatavību. AM strādās, lai palielinātu Latvijas tautsaimniecības potenciāla izmantošanu NATO apgādēs.

Neraugoties uz šobrīd saspringto drošības situāciju pasaulē, esmu pārliecināts, ka AM un tās padotības iestāžu darbinieku un mūsu karavīru profesionālās spējas un godprātīgā attieksme pret darbu ļaus Latvijas iedzīvotājiem arī turpmāk savā valstī justies drošiem un aizsargātiem!

Ar cieņu
valsts sekretārs

Jānis Sārts

1. Aizsardzības ministrijas darbības vispārīgs raksturojums

1.1. Aizsardzības ministrijas juridiskais statuss

Aizsardzības ministrija (AM) ir vadošā valsts pārvaldes iestāde valsts aizsardzības nozarē. Ministrija ir augstākā iestāde tās padotībā esošajām valsts pārvaldes iestādēm.

Ministrijas darbu vada aizsardzības ministrs, savukārt administratīvo darbu vada un ministrijas funkciju izpildi nodrošina valsts sekretārs. Saikni starp ministru un Saeimu nodrošina parlamentārais sekretārs.

Ministrijas administratīvo vadību 2013. gadā nodrošināja četri valsts sekretāra vietnieki (politikas jautājumos, administratīvos un juridiskos jautājumos, nodrošinājuma jautājumos un finanšu jautājumos), izpilddirektārs militāro spēju attīstības jautājumos, desmit departamentu direktori un seši patstāvīgo nodaļu vadītāji.

1.2. Politikas jomas, funkcijas un uzdevumi

AM ir vadošā valsts pārvaldes iestāde valsts aizsardzības nozarē. Ministrija izstrādā valsts aizsardzības politiku, organizē un koordinē valsts aizsardzības politikas īstenošanu, valsts politikas īstenošanu ģeodēzijas, kartogrāfijas un ģeotelpiskās infor-

mācijas jomā, kā arī valsts politikas īstenošanu militārās izglītības un zinātnes jomā. Ministrija arī plāno NBS vidēja un ilgtermiņa spēju attīstību — infrastruktūru, personālu, finanses un nodrošinājumu ar materiāltehnikajiem līdzekļiem.

Lai izpildītu šīs funkcijas, ministrija veic šādus uzdevumus:

- nodrošina NBS attīstību un atbilstību Ziemeļatlantijas līguma organizācijas (NATO) noteiktajām militārajām spējām;
- sagatavo militāro draudu analīzi, izstrādā valsts aizsardzības koncepciju un valsts aizsardzības plānu, NBS attīstības plānu, NBS mobilizācijas plānu un uzņemošās valsts atbalsta plānu;
- nodrošina valsts aizsardzībā iesaistītā personāla pārvaldes un militārās izglītības politikas izstrādi;
- piedalās NATO, Eiropas Savienības un citu starptautisko drošības un aizsardzības organizāciju drošības un valsts aizsardzības politikas veidošanā;
- nodrošina divpusējo un daudzpusējo valstu sadarbību atbilstoši valsts aizsardzības politikas prioritātēm;
- nodrošina Latvijas līdzdalību starptautiskajos drošības un aizsardzības pasākumos;
- plāno NBS dalību starptautiskajās operācijās;
- vada NBS mobilizāciju un to ārvalstu bruņoto spēku piesaistīšanu, par kuru atbalsta nepieciešamību nolēmis Ministru kabinets;
- izstrādā valsts aizsardzības tehniskā nodrošinājuma un apgādes pamatnostādnes, nosaka NBS vadlīnijas, kā arī izstrādā

konceptuālos dokumentus nodrošinājuma un apgādes jomā;

- veido politiku karavīru sociālo garantiju jautājumos un normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā nodrošina NBS personālsastāvam sociālās garantijas;
- normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā izsniedz ārvalstu bruņotajiem spēkiem atļauju bruņojuma ieviešanai Latvijas Republikā vai izvešanai no tās, uzskaita un kontrolē ievesto bruņojumu;
- normatīvajos aktos noteiktos gadījumos un kārtībā izsniedz atļaujas (licences) atsevišķu veidu komercdarbībai;
- nodrošina normatīvo aktu projektu izstrādi, kā arī nozares metodisko vadību un pārraudzību ģeodēzijas un kartogrāfijas jomā;
- izstrādā jaunatnes militāri patriotiskās audzināšanas politikas pamatnostādnes;
- koordinē sadarbību ar zinātniskām organizācijām valsts aizsardzības jomā;
- izstrādā pamatnostādnes sabiedrības informēšanai par valsts aizsardzības un starptautiskās drošības politikas jautājumiem;
- koordinē informācijas tehnoloģiju drošības politikas veidošanu un īstenošanu.

1.3. Darbības virzieni, prioritātes, budžeta programmas

2013. gadā AM turpināja uzsāktu projektu īstenošanu un NBS militāro spēju uzturēšanu ierobežota finansējuma apstākļos. Kā galvenie ministrijas darbības virzieni aizvadītajā gadā izceļami:

- sauszemes spēju pilnveidošana, mehanizācijas projekta iesākšana;
- dalība starptautiskajās operācijās esošā militārā ieguldījuma apmērā;
- Baltijas valstu militāro spēju attīstība, stiprinot Baltijas valstu sadarbību iespējami augstākā pakāpē, izvirzot mērķi — aizvien ciešāka Baltijas valstu aizsardzības sistēmu integrācija;
- NBS karavīru dienesta infrastruktūras uzlabošana un noliktavu sistēmas sakārtošana;
- militārās izglītības sistēmas pilnveidošana, lai uzlabotu karavīru un zemessargu militārās izglītības kvalitāti un iespējas, t.sk. tālmācību.

2013. gadā AM budžets bija sadalīts 13 budžeta programmās:

- Valsts drošības aizsardzība;
- Kara muzejs;
- Nacionālie bruņotie spēki;
- Ģeodēzija un kartogrāfija;
- Valsts aizsardzības politikas realizācija;
- militārpersonu pensiju fonds;
- aizsardzības īpašumu pārvaldīšana;
- Jaunsardzes centrs;
- militārie un aizsardzības pārstāvji ārvalstīs;
- klimata pārmaiņu finanšu instrumenta finansēto projektu īstenošana;
- pārējās ārvalstu finanšu palīdzības līdzfinansētie projekti;
- Latvijas prezidentūras Eiropas Savienības Padomē nodrošināšana 2015. gadā;
- Līdzekļu neparedzētiem gadījumiem izlietojums.

1.4. 2013. gada galvenie uzdevumi

Galvenie aizsardzības nozares uzdevumi 2013. gadam bija:

- izstrādāt NBS attīstības plānā trīs prioritāro spēju — NBS mehanizācijas projekta, Speciālo uzdevumu vienības un Militāro inženieru attīstības ieviešanas plānus;
- nodrošināt elastīgas Latvijas gaisa telpas izmantošanu sabiedroto militārajiem mērķiem, t.sk. NATO gaisa telpas patruļēšanas misijai Baltijas valstīs;
- paplašināt NBS militārās infrastruktūras izmantošanu sabiedroto militārajām vajadzībām, kā arī efektīvizēt to uzturēšanu, izmantojot civilajām vajadzībām;
- realizēt NBS bāzes „Lielvārde” projektu līdz minimālo operacionālo spēju nodrošināšanas līmenim;
- turpināt Latvijas dalību NATO operācijā Afganistānā, ES pretpirātisma operācijā „Atalanta” un Lielbritānijas vadītajā ES Kaujas grupā;
- nostiprināt ISAF misijas Ziemeļu apgādes ceļu caur Latvijas ostām, nodrošinot NBS militārās infrastruktūras izmantošanu kravu transportam uz Afganistānu un atpakaļceļā;
- uzņemt Latvijā un piedalīties militārajās mācībās „Baltic Host” un „Saber Strike”, kā arī NATO vadītajās starptautiskajās mācībās CMX un „Steadfast Jazz 2013”;
- nodrošināt Latvijas Sauszemes spēku brigādes pievienošanu (afilijāciju) Dānijas divīzijai;
- sadarbībā ar Baltijas valstīm strādāt pie kopīgu vienību un apmācību elementa iz-

veides Sauszemes spēku attīstīšanai un kopīga elementa izveidei. Attīstīt kopējās Baltijas valstu spējas, paredzot to bruņoto spēku specializāciju;

- veicināt Latvijas uzņēmumu dalību NATO un ES, kā arī atsevišķu dalībvalstu izsludinātajos iepirkumos aizsardzības jomā;
- pilnveidot Zemessardzes aktīvāku un plašāku izmantošanu rezerves karavīru piesaistei valsts aizsardzībā un starptautiskajās operācijās;
- izstrādāt priekšlikumus kiberaizsardzības spēju attīstībai.

1.5. Aizsardzības ministrijas padotībā esošās iestādes

AM 2013. gadā bija piecas padotības iestādes:

- Latvijas Ģeotelpiskās informācijas aģentūra — īsteno valsts politiku ģeodēzijas, kartogrāfijas un ģeotelpiskās informācijas jomā;
- Rekrutēšanas un Jaunsardzes centrs — veic rekrutēšanu, īsteno jaunsargu mācību procesu, kā arī nodrošina sabiedrību ar nepieciešamajiem informācijas resursiem par valsts aizsardzības tematiku;
- Valsts aizsardzības militāro objektu un iepirkumu centrs — apsaimnieko aizsardzības nozares nekustamos īpašumus, kā arī nodrošina atsevišķas NBS apgādes funkcijas, t.sk. publiskā iepirkuma procedūru īstenošanu, līgumu pārvaldību, militāri tehnisko līdzekļu kodēšanu;
- Militārās izlūkošanas un drošības dienests — valsts drošības iestāde, kas veic

1. nodaļa

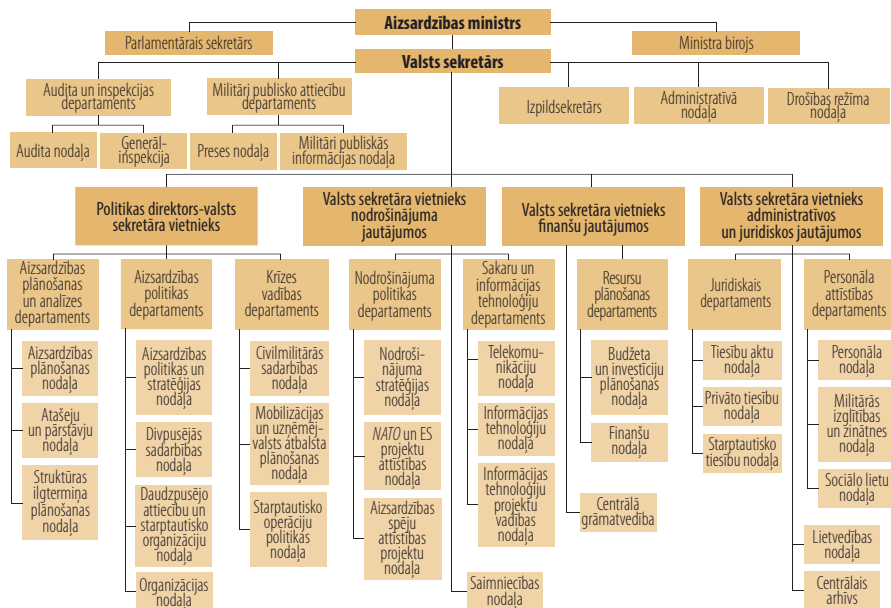
militāro pretizlūkošanu, izlūkošanu un citus Valsts drošības iestāžu likumā un citos normatīvajos aktos tam noteiktos uzdevumus.

Aizsardzības ministram ir pakļauts NBS komandieris.

No 2013. gada 1. janvāra AM pakļautībā darbojas arī Informācijas tehnoloģiju drošības incidentu novēršanas institūcija (*CERT*).

Apstiprināts ar 26.03.2013. rīkojumu Nr. 37
SPEKA NO 01.04.2013.

LR Aizsardzības ministrijas centrālā aparāta administratīvās struktūras shēma

2. Aizsardzības ministrijas finanšu resursi un darbības rezultāti

2.1. Aizsardzības ministrijas budžets un tā izlietojums

likumu par valsts budžetu kārtējam gadam, un tie sastāv no:

- dotācijas no vispārējiem ieņēmumiem;
- ieņēmumiem no maksas pakalpojumiem un citiem pašu ieņēmumiem;
- ārvalstu finanšu palīdzības;
- transfertiem.

Aizsardzības ministrijai no valsts pamatbudžeta līdzekļi tiek piešķirti, pamatojoties uz

Aizsardzības ministrijas valsts budžeta finansējums un tā izlietojums (Ls)

Nr. p. k.	Finanšu līdzekļi	Iepriekšējā gadā (faktiskā izpilde)	Pārskata gadā	
			Plāns	Faktiskā izpilde
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	139 655 960	156 146 813	151 389 857
1.1.	Dotācija no vispārējiem ieņēmumiem	134 157 118	149 458 446	148 647 004
1.2.	Maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	1 231 684	1 872 833	1 164 721
1.3.	Ārvalstu finanšu palīdzība	4 186 511	4 686 585	1 454 326
1.4.	Transferti	80 647	128 949	123 806
2.	Izdevumi (kopā)	139 870 150	157 123 346	150 082 059
2.1.	Uzturēšanas izdevumi (kopā)	128 300 852	140 887 939	139 222 990
2.1.1.	Subsīdijas un dotācijas, un sociālie pabalsti	6 534 795	7 499 240	7 333 382
2.1.2.	Starptautiskā sadarbība	4 846 140	5 427 213	5 094 113
2.1.3.	Pārējie uzturēšanas izdevumi	116 919 917	127 961 486	126 795 495
2.2.	Kapitālie izdevumi	11 569 298	16 235 407	10 859 069

2. nodaļa

Aizsardzības ministrijas pārskata gada budžeta programmas

Programmas kods	Programmas nosaukums	Plānotais budžets (Ls)
06.00.00.	Valsts drošības aizsardzība	6 185 700
12.00.00.	Kara muzejs	772 999
22.00.00.	Nacionālie bruņotie spēki	102 204 234
28.00.00.	Ģeodēzija un kartogrāfija	2 667 598
30.00.00.	Valsts aizsardzības politikas realizācija	9 647 338
31.00.00.	Militārpersonu pensiju fonds	7 328 000
33.00.00.	Aizsardzības īpašumu pārvaldīšana	10 902 567
34.00.00.	Jaunsardzes centrs	1 134 892
35.00.00.	Militārie un aizsardzības pārstāvji ārvalstīs	3 520 510
36.00.00.	Klimata pārmaiņu finanšu instrumenta finansēto projektu īstenošana	150 798
73.00.00.	Pārējie ārvalstu finanšu palīdzības līdzfinansētie projekti	12 172 246
96.00.00.	Latvijas prezidentūras Eiropas Savienības Padomē nodrošināšana 2015. gadā	194 719
99.00.00.	Līdzekļu neparedzētiem gadījumiem izlietojums	241 745
KOPĀ AM:		157 123 346

Valsts budžeta ilgtermiņa saistību projekti

NBS ilgtermiņa saistību projektiem 2013. gadā kopsummā izlietoti 25,90 miljoni lati no AM kopējā budžeta.

2013. gadā NBS ir īstenojusi sešus valsts budžeta ilgtermiņa saistību projektus.

Projekts	Pārskata gadā (milj. Ls)
NBS sakaru sistēmas attīstība	1,96
Valsts kartogrāfijas sistēmas izveide	0,03
Jūras spēku patruļkuģu būve	4,74
Jūras spēku pretmīnu kuģu iegāde	6,68
NBS ilgtermiņa līgumi	12,44
Latvijas Nacionālā euro ieviešanas plāna pasākumi	0,05

Programma**«Valsts drošības aizsardzība»**

Saskaņā ar Valsts drošības iestāžu likuma 24. panta 5. punktu un 2004. gada 26. oktobra MK noteikumu Nr. 887 „Valsts noslēpuma objektu saraksts” 2.5.1. punktu informācija par šīs programmas izdevumiem ir slepena.

Programma «Kara muzejs»

No programmas „Kara muzejs” tiek finansēta Latvijas Kara muzeja darbība un biedrība „Brāļu kapu komiteja”.

Programma**«Nacionālie bruņotie spēki»**

Programmā iekļauts finansējums Nacionālajiem bruņotajiem spēkiem — tajā ir apvienoti visu NBS regulāro spēku vienību un Zemessardzes uzturēšanas izdevumi, un izdevumi starptautisko operāciju un NBS personālsastāva centralizētajam atbalģojumam.

Programma «Ģeodēzija un kartogrāfija»

Programmas finansējums piešķirts Latvijas Ģeotelpiskās informācijas aģentūras funkciju veikšanai un Latvijas Republikas un Krievijas Federācijas valsts robežas demarkācijas darbu nodrošināšanai.

Programma «Valsts aizsardzības politikas realizācija»

Programmā iekļauts finansējums dalības

NATO pasākumu finansēšanai, informācijas tehnoloģiju drošības veicināšanai Latvijā un iemaksām starptautiskajās organizācijās.

Programma**«Militārpersonu pensiju fonds»**

Programmas uzdevums ir nodrošināt pensiju izmaksu atvaļinātām militārpersonām, valsts obligātās apdrošināšanas izmaksas, kā arī pabalstu un piemaksu piešķiršanu atbilstoši spēkā esošajai likumdošanai.

Programma**«Aizsardzības īpašumu pārvaldīšana»**

No programmas tiek finansēta Valsts aizsardzības militāro objektu un iepirkumu centra darbība, kā arī AM remonts, būvniecība, valsts militārās aizsardzības objektu apsaimniekošana, iepirkuma procedūru veikšana AM, tās padotībā esošo iestāžu un NBS vajadzībām.

Programma «Jaunsardzes centrs»

No programmas tiek finansēta Rekrutēšanas un Jaunsardzes centra darbība, t.sk. Jaunsardzes kustība, sabiedrības informēšanas funkcija un atbalsta Latvijas aizsardzības politikai veicināšana.

Programma «Militārie un aizsardzības pārstāvji ārvalstīs»

Programmā iekļauts finansējums Latvijas aizsardzības atašeju un pārstāvju, kā arī NBS militāro pārstāvju un NBS militāro

pārstāvniecību tehnisko darbinieku darbības nodrošināšanai.

Programma «Klimata pārmaiņu finanšu instrumenta finansēto projektu īstenošana»

No programmas tiek finansēta NBS fosilo siltumenerģijas ražošanas iekārtu nomaiņa siltumenerģijas ražošanai no atjaunojamiem energoresursiem.

Programma «Pārējie ārvalstu finanšu palīdzības līdzfinansētie projekti»

No programmas tiek finansēta NATO Drošības investīciju programma Lielvārdes militārā lidlauka rekonstrukcijai atbilstoši NATO prasībām.

Projekta īstenošanas rezultātā tiks izveidots NATO un nacionālajām prasībām atbilstošs lidlauks, kā arī mūsdienīga un daudzfunkcionāla militārā bāze, kas nepieciešama, lai NBS varētu pildīt uzdevumus valsts aizsardzības nodrošināšanai. Realizējot projektu, Latvija izpildīs NATO valsts pasākumus, t.sk. nepieciešamības gadījumā nodrošinās NATO operāciju atbalsta pasākumus, apkalpos NATO gaisa patrulēšanas lidmašīnas.

Programma «Latvijas prezidentūras Eiropas Savienības Padomē nodrošināšana 2015. gadā»

No programmas tiek finansēti AM atbildībā esošie pasākumi, kas saistīti ar Latvijas

prezidentūras nodrošināšanu Eiropas Savienības Padomē 2015. gadā.

Programma «Līdzekļu neparedzētiem gadījumiem izlietojums»

Programma izveidota, pamatojoties uz Ministru kabineta un Finanšu ministrijas rīkojumiem. Finanšu līdzekļu pārdale no valsts budžeta programmas „Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem”. Finansējums novirzīts:

- lai palīdzētu Mali bruņoto spēku apmācībā 2013. gadā;
- lai izpildītu Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu tiesu palātas 2011. gada 24. maija un 14. jūnija spriedumus;
- lai kompensētu plūdu novēršanas un plūdu seku likvidēšanas pasākumos izmantotos resursus;
- lai 2013. gadā nodrošinātu aerolāzerskenēšanu Daugavas upes baseinā un iegūto apvidus trīsdimensiju datu apstrādi.

Pārskata gadā AM centrālais aparāts atbilstoši ministrijas darbības virzieniem un struktūrai īstenoja šādas budžeta programmas:

- programma „Valsts aizsardzības politikas realizācija”;
- programma „Militārpersonu pensiju fonds”;
- programma „Militārie un aizsardzības pārstāvji ārvalstīs”;
- programma „Latvijas prezidentūras Eiropas Savienības Padomē nodrošināšana 2015. gadā”.

Budžeta programmas «Valsts aizsardzības politikas realizācija»
finansējums un tā izlietojums (Ls)

Nr. p. k.	Finanšu līdzekļi	Iepriekšējā gadā (faktiskā izpilde)	Pārskata gadā	
			Plāns	Faktiskā izpilde
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	8 873 004	9 647 338	9 324 437
1.1.	Dotācija no vispārējiem ieņēmumiem	8 848 261	9 633 171	9 310 166
1.2.	Maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	24 743	14 167	14 271
2.	Izdevumi (kopā)	8 862 646	9 647 338	9 314 383
2.1.	Uzturēšanas izdevumi (kopā)	8 812 681	9 562 651	9 230 057
2.1.1.	Subsīdijas un dotācijas, un sociālie pabalsti	30 000	30 000	30 000
2.1.2.	Starptautiskā sadarbība	4 846 140	5 401 572	5 069 172
2.1.3.	Pārējie uzturēšanas izdevumi	3 936 541	4 131 079	4 130 885
2.2.	Kapitālie izdevumi	49 965	84 687	84 326

Budžeta programmas «Militārpersonu pensiju fonds»
finansējums un tā izlietojums (Ls)

Nr. p. k.	Finanšu līdzekļi	Iepriekšējā gadā (faktiskā izpilde)	Pārskata gadā	
			Plāns	Faktiskā izpilde
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	6 414 073	7 328 000	7 162 142
1.1.	Dotācija no vispārējiem ieņēmumiem	6 414 073	7 328 000	7 162 142
2.	Izdevumi (kopā)	6 414 073	7 328 000	7 162 142
2.1.	Uzturēšanas izdevumi (kopā)	6 414 073	7 328 000	7 162 142
2.1.1.	Subsīdijas un dotācijas, un sociālie pabalsti	6 414 073	7 328 000	7 162 142

2. nodaļa

Budžeta programmas «Militārie un aizsardzības pārstāvji ārvalstīs» finansējums un tā izlietojums (Ls)

Nr. p. k.	Finanšu līdzekļi	Iepriekšējā gadā (faktiskā izpilde)	Pārskata gadā	
			Plāns	Faktiskā izpilde
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	3 587 371	3 520 510	3 515 724
1.1.	Dotācija no vispārējiem ieņēmumiem	3 587 371	3 517 810	3 513 679
1.2.	Maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	0	2 700	2 045
2.	Izdevumi (kopā)	3 587 371	3 520 510	3 515 724
2.1.	Uzturēšanas izdevumi (kopā)	3 567 877	3 454 119	3 449 333
2.2.	Kapitālie izdevumi	19 494	66 391	66 391

Budžeta programmas «Latvijas prezidentūras Eiropas Savienības Padomē nodrošināšana 2015. gadā» finansējums un tā izlietojums (Ls)

Nr. p. k.	Finanšu līdzekļi	Iepriekšējā gadā (faktiskā izpilde)	Pārskata gadā	
			Plāns	Faktiskā izpilde
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)		194 719	126 839
1.1.	Dotācija no vispārējiem ieņēmumiem		194 719	126 839
2.	Izdevumi (kopā)		194 719	126 839
2.1.	Uzturēšanas izdevumi (kopā)		193 179	125 299
2.2.	Kapitālie izdevumi		1 540	1 540

Aizsardzības ministrijas pārskata gada budžeta programmas (2013. gads, Ls)

Programmas kods	Programmas nosaukums	Plānotais budžets (Ls)
06.00.00.	Valsts drošības aizsardzība	6 122 755
12.00.00.	Kara muzejs	772 383
22.00.00.	Nacionālie bruņotie spēki	102 017 441
28.00.00.	Ģeodēzija un kartogrāfija	2 466 195
30.00.00.	Valsts aizsardzības politikas realizācija	9 314 383
31.00.00.	Militārpersonu pensiju fonds	7 162 142
33.00.00.	Aizsardzības īpašumu pārvaldīšana	10 127 360
34.00.00.	Jaunsardzes centrs	1 133 856
35.00.00.	Militārie un aizsardzības pārstāvji ārvalstīs	3 515 724
36.00.00.	Klimata pārmaiņu finanšu instrumenta finansēto projektu īstenošana	145 654
73.00.00.	Pārējie ārvalstu finanšu palīdzības līdzfinansētie projekti	6 989 527
96.00.00.	Latvijas prezidentūras Eiropas Savienības Padomē nodrošināšana 2015. gadā	126 839
99.00.00.	Līdzekļu neparedzētiem gadījumiem izlietojums	187 800
KOPĀ AM		139 870 150

2.2. Aizsardzības nozares attīstības virzieni

Aizsardzības politika

Reģionālā sadarbība

2013. gadā AM turpināja reģionālo sadarbību ar Lietuvu un Igauniju, attīstot esošos sadarbības projektus un meklējot iespējas jaunām sadarbības iniciatīvām. Iespējami cieša Baltijas valstu sadarbība ir starptautiskās sadarbības prioritāte.

Aizvadītajā gadā aizsākta vairāku 2012. gadā apstiprināto jauno sadarbības projektu īstenošana. 2013. gadā Baltijas valstu

aizsardzības ministru sanāksmē tika parakstīts jaunais Baltijas valstu militārās sadarbības ietvara dokuments, kurš aizstāj iepriekš spēkā esošo līgumu ar jaunu — Baltijas valstu militārās sadarbības paredzamajai nākotnes attīstībai atbilstošu dokumentu, kā arī atvieglo Baltijas valstu militāro sadarbību ar Ziemeļeiropas valstīm. Panākta vienošanās par kopīgas, nepastāvīgas bataljona līmeņa vienības formēšanu dalībai NATO Ātrās reaģēšanas spēkos. Pērn tika aktualizēta Baltijas valstu jūras eskadras (*BALTRON*) struktūra un darbības principi un nolemts, ka, sākot ar 2014. gadu, katru otro gadu *BALTRON* eskadra tiks iekļauta 1. pastāvīgajā NATO pretnīnu vienībā.

Turpinājās Baltijas valstu kopīgo iepirkumu projekta īstenošana. Igaunijas vadībā ar Eiropas Aizsardzības aģentūras palīdzību tika īstenots pilotprojekts — „*Carl-Gustaf*” 84 mm munīcijas iepirkums, projektam pievienojušās arī Polija un Čehija. Iepirkuma līgumu plānots parakstīt 2014. gada nogalē. Turpinājās darbs arī pie kopīgu iepirkumu identificēšanas individuālā ekipējuma, tehnikas apkopes un uzturēšanas jomās.

Veiksmīgi turpināts darbs Baltijas gaisa telpas novērošanas tīkla (*BALTNET*) projektā. Baltijas aizsardzības koledža (*BALTDEFCOL*) sekmīgi apmācīja Baltijas reģiona, citu NATO dalībvalstu, kā arī NATO partnervalstu vecākos un augstākos virsniekus, piešķirto mācību programmu aktuālajiem drošības un aizsardzības izaicinājumiem.

Divpusējā sadarbība

ASV ir un arī turpmāk būs galvenais Latvijas starptautiskās sadarbības partneris. Latvijas interesēs ir saglabāt ASV iesaisti gan Latvijā, gan reģionā un Eiropā kopumā. NBS komandiera un Mičiganas Nacionālās gvardes komandiera apstiprinātais četru gadu ASV — Latvijas divpusējās sadarbības plāns ļauj mērķtiecīgāk plānot ASV atbalstu NBS spēku attīstībai, kā arī dažādas atbalsta programmas. 2013. gadā uz Libēriju divas reizes devās divi NBS Sauszemes spēku kājnieku brigādes instruktori, lai sadarbībā ar ASV spēku pavēlniecību Āfrikā piedalītos Nacionālās gvardes organizētajā Libērijas armijas instruktoru profesionālās attīstības atbalsta programmā. 2013. gadā sadarbībā ar

Latvijas un sabiedroto valstu karavīri svinīgajā starptautisko militāro mācību „*Saber Strike*” atklāšanas ceremonijā, 2013. gada 3. jūnijs

Mičiganas Nacionālo gvardi norisinājās gadskārtējās mācības *BALTOPS*, kurās piedalījās arī ASV Jūras spēku kuģis, un gadskārtējās mācības „*Saber Strike*”, kuru mērķis bija pilnveidot *NATO* valstu sadarbību, kā arī veicināt Baltijas valstu, ASV un citu *NATO* dalībvalstu kopīgu komandvadības plānošanas un procedūru izpratni dažādos operacionālajos līmeņos.

Sadarbībā ar Ziemeļeiropas valstīm un pārējām Baltijas valstīm būtiskas ir militārās mācības un vingrinājumi, vienlaikus saskaņojot dalību starptautiskajās operācijās un apmainoties ar tajās gūto pieredzi. Kopīgi ar Ziemeļeiropas valstīm aizvadītajā gadā Latvija piedalījās *ISAF* operācijā Afganistānā, iesaistījās reģionālajās militārajās mācībās, piedalījās ES Kaujas grupu rotācijās. 2014. gadā turpināsies dalība ES apmācības misijā Mali, kur Latvija cieši sadarbojas ar Somiju.

Aizvadītajā gadā Latvija no Norvēģijas bez atlīdzības saņēma kravas, tehniskās palīdzības un medicīnas transportlīdzekļus. Latvija sadarbībā ar Norvēģiju nodrošināja arī provinču atjaunošanas vienību darbību starptautiskajā operācijā Afganistānā, Fārfābas provincē. Zviedrijas eksperti 2013. gadā pirmo reizi piedalījās Latvijas mācībās „*Detonators*”, kopīgi attīrot augsni no nesprāgušās munīcijas Cekules poligonā. Plānots, ka sadarbība ar Zviedriju šo mācību ietvaros notiks arī turpmāk.

Latvijas sadarbībā ar Dāniju jāatzīmē, ka 2013. gadā NBS Sauszemes kājnieku

brigāde *NATO* ietvaros pievienojās Dānijas divīzijai. Tādējādi ir radusies iespēja strādāt kopā ar *NATO* partneriem daudz-nacionālas vienības sastāvā, pilnveidojot savietojamību sauszemes militāro operāciju plānošanā un vadīšanā. Tas ir solis praktiskas sadarbības veicināšanai aizsardzības jomā Baltijas valstu un Ziemeļeiropas valstu starpā. Izglītības jomā Norvēģija un Dānija sniedz atbalstu, nodrošinot pasniedzējus Baltijas Jūras spēku starptautisko kursu norisei Latvijā. Zviedrija un Norvēģija ir izrādījušas interesi arī par sadarbību starp zemessardzēm.

Aizvadītajā gadā norisinājās aktīva sadarbība ar Lielbritāniju gan NBS Mehanizācijas projektā, gan Jaunsardzes apmācībā, kā arī ES kaujas grupās. Starp abām valstīm ir vienošanās meklēt iespējas, kā paplašināt sadarbību savstarpēji izdevīgās jomās. 2013. gadā notika pirmā Baltijas valstu — Polijas ministru tikšanās, kurā tika diskutēts par reģiona drošības stiprināšanu un sadarbības veicināšanu reģionālajā, *NATO* un ES līmenī. 2013. gadā stājās spēkā arī Vienošanās memorands starp NBS un Polijas Taktiskā gaisa atbalsta skolu, kas paredz, ka NBS nodrošinās savu instruktoru dalību skolas kursos.

Gruzija ir viena no *NATO* partnervalstīm, ar kuru Latvijai ir visintensīvākā sadarbība aizsardzības reformu pieredzes nodošanā. Aizvadītajā gadā notika vairākas augsta līmeņa Latvijas un Gruzijas pārstāvju vizītes, t.sk. ministru līmeņa tikšanās. Amatpersonas atzinīgi vērtēja abu valstu

bruņoto spēku līdzšinējo sadarbību apmācību organizēšanā Jūras spēku mācību centrā, Nesprāgušās munīcijas neitralizēšanas skolā, Gruzijas Kalnu apmācības un izglītības centrā, kā arī Baltijas aizsardzības koledžā Igaunijā. Aizvadītajā gadā Gruzijas pilsētā Batumi notika 8. Gruzijas drošības un aizsardzības konference, kurā piedalījās arī Latvijas NBS pārstāvi. Aizvadītā gada vasarā NBS Nesprāgušās munīcijas neitralizēšanas skola rīkoja Nesprāgušās munīcijas izlūkošanas kursu Gruzijas Bruņoto spēku karavīriem, kurš bija jau trešais organizētais apmācību kurss Gruzijas karavīriem.

Aizsardzības ministrijas valsts sekretārs Jānis Sārts tiekas ar Gruzijas iekšlietu ministru Irakliju Garibašvili, 2013. gada 23. septembris

Latvijas aizsardzības spēju stiprināšana

Lai konsekventi īstenotu valdības aizsardzības politikas pamatuzdevumu — attīstīt profesionālus un efektīvus NBS atbilstoši NATO un Latvijas aizsardzības plānošanas dokumentos noteiktajām prioritātēm —, 2013. gadā tika uzsākta NBS 2012.—2024. gada attīstības plānā

noteikto prioritāro spēju veicināšana. Sagatavoti nepieciešamie dokumenti speciālo operāciju spējas un militāro inženieru spējas attīstības un mehanizācijas projekta uzsākšanai.

Lai veicinātu aizsardzības spēju attīstību, 2013. gadā AM sagatavoja un iesniedza izskatīšanai 30 jaunās politikas iniciatīvas (JPI), no kurām Ministru kabinetā (MK) tika atbalstītas 11 prioritārās JPI. Papildu finansējums, sākot no 2014. gada, tiek piešķirts Speciālo uzdevumu vienības ekipējuma uzlabošanai, kāpurķēžu platformu iegādei no Lielbritānijas mehanizācijas projekta ietvaros, NATO Izcilības centra stratēģiskās komunikācijas jautājumos izveidei, valsts kiberdrošības stiprināšanai, Zemessardzes spēju attīstībai, nodrošinot zemessargu ekipējuma un tehnikas atjaunošanu, kā arī Gaisa telpas novērošanas sistēmas uzstādīšanai.

Mehanizācijas projekts ir resursu ietilpīgākais NBS spēju attīstības projekts, kura ieviešana būtiski uzlabos NBS sauszemes spēku mobilitāti un aizsardzību. Kājnieku

NBS karavīri izmēģina kāpurķēžu platformas Ādažu militārajā poligonā, 2014. gada 2. maijs

brigādes ekipēšana ar kāpurķēžu platformām nacionālajai aizsardzībai un vieglajām riteņu platformām starptautiskajām operācijām ir nozīmīgs solis Valsts aizsardzības koncepcijā un NBS attīstības plānā prioritāri noteikto sauszemes spēju attīstībai.

Mehanizācijas projekta plānošanas gaitā ir uzsākta izpēte par iespējām īstenot projektus sadarbībā ar Latvijas industrijas pārstāvjiem. Lai nodrošinātu iespējamus ieguvumus Latvijas tautsaimniecībai, detalizēti tiks izvērtētas industrijas iesaistes iespējas mehanizācijas projektā, kā arī citu aizsardzības spēju attīstības projektu īstenošanā.

NATO aizsardzības plānošanas procesa ietvaros 2013. gadā Rīgā norisinājās konsultācijas ar NATO pārstāvjiem par aizsardzības spēju attīstību, kā rezultātā sagatavots un iesniegts Latvijas aizsardzības spēju pārskats, kurā ir atspoguļota

mūsu valsts aizsardzības spēju attīstība. Rīgā tika aizvadītas arī Latvijas konsultācijas ar NATO ģenerālsēkretāra vietnieku aizsardzības politikas un plānošanas jautājumos Heinrihu Brausu un NATO ekspertiem, kurās pārrunāts Latvijas sagatavotais Aizsardzības spēju pārskata dokuments. NATO pārstāvji atzinīgi novērtēja NBS Attīstības plānu un aizsardzības plānošanas procesu, kurā ir ņemtas vērā gan nacionālās, gan NATO noteikto spēju prasības. Sarunās tika norādīts, ka Latvijas saistību izpilde un nepieciešamo spēju nodrošināšana būs tieši atkarīga no aizsardzībai piešķirtā finansējuma, tādēļ svarīgi, lai tiktu īstenota Valsts aizsardzības koncepcijā noteiktā apņemšanās nodrošināt aizsardzībai 2% no valsts IKP. Par prioritāti ir noteikta sauszemes komponenta kaujas spēju attīstība atbilstoši esošajam budžetam, tuvākajā laikā nodrošinot Speciālo uzdevumu vienības attīstību, militāro inženieru spēju attīstību un sauszemes

NATO ģenerālsēkretārs un Baltijas valstu prezidenti saka uzrunas NATO un tās partnervalstu mācībās „Steadfast Jazz 2013”, 2013. gada 6. novembris

mobilitātes platformu modernizāciju. Augstāka prioritāte ir piešķirta arī spējām, kas ir nozīmīgas starptautiskajās operācijās.

NATO kolektīvās aizsardzības principu stiprināšana

2013. gadā Latvija turpināja strādāt pie NATO kolektīvās aizsardzības principu stiprināšanas un NATO klātbūtnes veicināšanas Baltijas reģionā. Viens no efektīviem veidiem, kā nodrošināt alianses spēju reaģēt uz dažādiem drošības izaicinājumiem, ir kopīgu mācību un vingrinājumu organizēšana. Aizvadītajā gadā Latvijā norisinājās vairākas augsta līmeņa mācības.

No 2013. gada 2. līdz 9. novembrim Latvijā un Polijā notika NATO un tās partnervalstu mācības „*Steadfast Jazz 2013*”. Mācības bija galvenais notikums dinamisku un sarežģītu mācību virknē, tajās tika apmācīti un pārbaudīti NATO Reaģēšanas spēki (t.i., augstas gatavības un tehnoloģiski attīstīti daudznacionāli spēki, kurus veido sauszemes, gaisa, jūras un speciālo operāciju komponenti).

„*Steadfast*” mācības tiek rīkotas, ņemot vērā NATO interesi augstā gatavībā uzturēt savstarpēji savietojamus spēkus. Līdz šim ir rīkotas 17 šādas mācības, kas norisinājušās 14 valstīs. Mācībās 2013. gadā piedalījās apmēram 6000 dalībnieku no vairākām alianses dalībvalstīm un partnervalstīm. Apmēram 3000 karavīru no Apvienoto spēku pavēlniecības Brunsumā un citiem NATO štābiem bija iesaistīti komandvadības mācībās Ādažu bāzē Latvijā, kā arī

citos štābos NATO dalībvalstīs, savukārt daudznacionālie spēki piedalījās lauka mācībās mācību poligonā Polijā.

Vienlaikus ar mācībām „*Steadfast Jazz*” Latvijā, Lietuvā un Igaunijā norisinājās arī mācības „*Baltic Host 2013*”. Šo štāba mācību mērķis bija pilnveidot Baltijas valstu aizsardzības nozares un civilo institūciju sadarbību uzņemošās valsts atbalsta operāciju laikā, proti, uzņemot sabiedroto spēkus. Īstenojot izvirzītos uzdevumus, mācību plānošanā un izpildē tika iesaistīti pārstāvji no AM, Ārlietu ministrijas, Ekonomikas ministrijas, Finanšu ministrijas, Iekšlietu ministrijas, Satiksmes ministrijas, Veselības ministrijas, Kultūras ministrijas, Zemkopības ministrijas, Valsts policijas, Drošības policijas, Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienesta, Pārtikas un veterinārā dienesta, Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta, Valsts vides dienesta, Valsts ieņēmumu dienesta Muitas pārvaldes un valsts aģentūras „Civilās aviācijas aģentūra”.

NATO dalībvalstu un tās partnervalstu pārstāvji piedalās vingrinājumā „*Steadfast Pyramid*”, 2013. gada 20. septembris

Mācības „*Steadfast Jazz 13/Baltic Host 13*” sniedza NBS militāro mācību plānotājiem un valsts civilajām institūcijām neatsveramu pieredzi plānošanā un mācību sagatavošanā, trenējot un pārbaudot spējas augstas intensitātes darba apstākļos.

No 2013. gada 16. līdz 20. septembrim un no 23. līdz 27. septembrim Rīgā norisinājās „*Steadfast Pyramid*” un „*Steadfast Pinnacle*” vingrinājumi, kuros piedalījās augsta līmeņa NATO militārpersonas un pārstāvji no NATO partnervalstīm. Dalībnieku vidū bija komandieri un augstākā līmeņa virsnieki, kuri ikdienā vada NATO komandstrukūras un nacionālo valstu štābus. „*Steadfast Pyramid 2013*” koncentrējās uz komandieru lomu operacionālās plānošanas un lēmumu pieņemšanas situācijās, savukārt „*Steadfast Pinnacle 2013*” — uz komandieru lomu operacionālajā līmenī. Uzņemot šīs mācības, Latvija attīsta apvienotās operacionālās spējas un uzlabo prasmes sadarboties ar citām NATO dalībvalstīm un stratēģiskajiem reģionālajiem partneriem.

2013. gada jūnijā Latvijā, Lietuvā un Igaunijā norisinājās mācības „*Saber Strike 2013*”. Tās ir apvienotās sauszemes un gaisa spēku mācības, kurās piedalās bruņoto spēku vienības no Latvijas, Igaunijas, Lietuvas, ASV un aizvadītajā gadā arī no Lielbritānijas. Štāba mācību sadaļā piedalījās arī Somijas un Polijas pārstāvji. Mācību mērķis bija pilnveidot NATO valstu sadarbību, kā arī strādāt, lai Baltijas valstis sadarbībā ar ASV un citām NATO dalībvalstīm pilnveidotu bruņoto spēku vienību gatavību

dalībai starptautiskajā operācijā Afganistānā. Mācību uzdevumi bija sekmēt aizsardzības nozares, civilo valsts un pašvaldību institūciju sadarbību uzņemošās valsts atbalsta operāciju laikā, realizējot atbilstošu sabiedroto militāro un atbalsta vienību uzņemšanu un izvietošanu valsts teritorijā.

NBS karavīri piedalās starptautiskajās militārajās mācībās „*Saber Strike 2013*”, 2013. gada 12. jūnijs

Nozīmīgas bija arī mācības *BALTOPS*, kas norisinājās no 6. līdz 23. jūnijam. Galvenie mācību rajoni bija Baltijas jūras centrālā daļa un Dānijas un Zviedrijas ūdeņi. Mācībās piedalījās 30 kuģi un divas zemūdenes no 10 valstīm — no ASV, Latvijas, Lietuvas, Igaunijas, Dānijas, Vācijas, Nīderlandes,

NATO dalībvalstu karavīri piedalās starptautiskajās militārajās mācībās *BALTOPS*, 2013. gada 10. jūnijs

Zviedrijas, Somijas un Polijas. Atbalstu nodrošināja arī vairākas lidmašīnas un helikopteri. Mācību mērķis bija pilnveidot dalībvalstu kuģu savietojamību, uzlabot kuģošanas drošību Baltijas jūrā, pilnveidot kuģošanas prasmes un mīnu meklēšanas un iznīcināšanas spējas.

Aizvadītais gads bija nozīmīgs Latvijas drošības un aizsardzības politikā, aktīvi iesaistoties jaunu *NATO* spēju attīstībā, īpašu uzmanību pievēršot stratēģiskās komunikācijas jautājumiem un to nozīmei alianses spēju uzlabošanā. Latvija aktīvi strādāja pie *NATO* Izcilības centra stratēģiskās komunikācijas jautājumos izveides, iestādes izveidošanas procesā piesaistot gan *NATO* transformācijas pavēlniecību, gan alianses dalībvalstis. 2013. gada 22. – 23. oktobrī Rīgā norisinājās pirmā *NATO* Izcilības centra stratēģiskās komunikācijas jautājumos izveidošanas saprašanās memoranda konference. Konferencē mērķis bija iepazīstināt *NATO* dalībvalstu pārstāvjus ar centra koncepciju un izveidi, kā arī pārrunāt centra darbības mērķus un virzienus, aicinot valstis kļūt par centra dibinātājiem un sniegt atbalstu tā darbā. Sanāksmē piedalījās komunikācijas un aizsardzības politikas eksperti no *NATO* struktūrām, kā arī 15 dalībvalstīm un partnervalstīm.

leguldījums starptautiskajā drošībā

Gatavošanās ES prezidentūrai

Būtiskākais notikums ES Kopējā drošības un aizsardzības politikā (KDAP) bija

2013. gada decembrī notikušā Eiropadomes diskusija par aizsardzību. 2013. gada jūlijā ES augstākā pārstāve ārlietās un drošības jautājumos Ketrina Eštone nāca klajā ar ziņojumu par KDAP nākotni. Šajā ziņojumā uzmanība tika pievērsta trīs jautājumu bloku apskatīšanai – KDAP efektivitātes palielināšana, aizsardzības spēju attīstība, Eiropas aizsardzības rūpniecības konkurētspējas celšana. Pēc dalībvalstu diskusijām tika apstiprināti Ārlietu padomes secinājumi, kuros sniegti vairāki desmiti uzdevumu, kas jāizpilda tuvākajos gados, lai nodrošinātu KDAP tālāko attīstību un progresu. Pēc šo secinājumu apstiprināšanas ES valstu un valdību vadītāji Eiropadomes diskusijā decembrī izteica atbalstu aizsardzības jomas nozīmei un uzdeva Eiropas Komisijai, Eiropas Ārējās darbības dienestam (EADD), Eiropas Aizsardzības aģentūrai un dalībvalstīm konkrētus uzdevumus, vadoties pēc Ārlietu padomes izteiktajiem secinājumiem. Kā pirmais atskaite punkts noteikto uzdevumu izpildei ir nākamā Eiropadomes diskusija, kas norisināsies 2015. gada jūnijā – laikā, kad ES prezidējošā valsts būs Latvija.

Gatavojoties ES prezidentūrai, AM aizvadītajā gadā veica būtiskus sagatavošanās darbus, lai Latvijas prezidentūras laikā tai būtu gan personāla resursi, gan nepieciešamās zināšanas šī nozīmīgā uzdevuma izpildei. 2013. gadā Latvijas pastāvīgajā pārstāvniecībā ES darbu uzsāka viens papildu pārstāvis no AM un viens militārais pārstāvis no NBS. 2014. gada janvārī darbu uzsāka vēl viens AM pārstāvis, kas

pārstāvniecībā darbosies līdz Latvijas prezidentūras noslēgumam. Plānots, ka 2014. gadā tiks turpinātas darbinieku apmācības, lai nodrošinātu pēc iespējas augstāku prezidentūras uzdevumu izpildē iesaistītā personāla kvalifikāciju.

Ir definēti būtiskākie jautājumi, kurus AM vēlētos aktualizēt prezidentūras laikā. Definējot prioritāros virzienus aizsardzības jomā, AM ir ņēmusi vērā gan nacionālās intereses, gan arī ES KDAP dienaskārtībā esošos jautājumus. Aizsardzības nozarei būtiskākie jautājumi ir ES — NATO sadarbība, jūras un kibervides drošība, kā arī ES — ASV sadarbība.

Bruņojuma kontrole

2013. gadā Latvija turpināja iesaistīties starptautisko bruņojuma kontroles līgumu saistību izpildē, veicot inspekcijas, novērtējuma vizītes un novērtējuma lidojumu Krievijā un Baltkrievijā, piedaloties aizsardzības plānošanas informācijas apmaiņā un uzņemot citu valstu bruņojumu kontroles ekspertus.

Aizvadītajā gadā Latvijas bruņojuma kontroles eksperti Eiropas Drošības un sadarbības organizācijas (EDSO) „Vīnes dokumenta 2011” (VD 2011) ietvaros veica inspekciju Moldovā un piedalījās citu valstu vadītajās inspekcijās Tadžikistānā un Maķedonijā. Saskaņā ar Atvērto debesu līgumu tika veikti lidojumi virs Krievijas un Baltkrievijas. Latvijas pārstāvji piedalījās arī mācību „Zapad” novērošanā Baltkrievijā.

Pērn Latvija uzņēma divas ārvalstu bruņojuma kontroles ekspertu grupas. Baltkrievijas pārstāvji Latvijā ieradās trīs reizes — divpusējā sadarbības līguma ietvaros veica novērtējuma vizīti, saskaņā ar VD 2011 veica inspekciju un atbilstoši Atvērto debesu līgumam kopā ar Krieviju veica novērtējuma lidojumu pār Latviju. Papildus šīm vizītēm Baltkrievijas pārstāvji pēc Latvijas ielūguma apmeklēja militārās mācības „Zobens”.

Dalība starptautiskajās operācijās

2013. gadā Latvija ar savu militāro kontingentu turpināja piedalīties NATO vadītajā starptautiskajā operācijā Afganistānā (*International Security Assistance Force — ISAF*). Kopumā aizvadītajā gadā Latvija operācijā Afganistānā piedalījās ar 187 karavīriem.

Vislielākais Latvijas karavīru skaits pērn atradās Afganistānas ziemeļos — Mazarešarīfā, lai sniegtu atbalstu un apmācību afgāņu spēkiem šajā reģionā līdz pilnīgai atbildības nodošanai vietējām vienībām. Ziemeļu reģionā Latvija turpināja kopīgu iesaisti operācijā Ziemeļvalstu formātā, kurā iesaistīta Zviedrija kā vadošā valsts, Norvēģija, Somija un Latvija, veidojot kopīgu Pārejas atbalsta vienību. Latvijas ieguldījums kopējā formējumā — Manevra vienība, sniedzot atbalstu afgāņu operācijām, veicot sabiedroto vienību eskortēšanu un apsardzi, ātrās reaģēšanas u.c. uzdevumus. Mazarešarīfā dienesta pienākumus pildīja ne tikai karavīri, kas darbojās Pārejas

NBS karavīrs pilda dienesta pienākumus starptautiskajā operācijā Afganistānā, 2013. gads

atbalsta vienībā, bet arī Latvijas kontingenta vadība, Nacionālā atbalsta daļa un Militārās policijas grupa, un štāba virsnieki, kas darbojās Vācijas vadītajā Reģionālās pavēlniecības „Ziemeļi” štābā.

Aizvadītā gada sākumā Latvijas NBS Speciālo uzdevumu vienība sadarbībā ar Norvēģijas Speciālo uzdevumu vienību sāka pildīt apmācības un sadarbības uzdevumus ar afgāņu drošības spēkiem Afganistānas galvaspilsētas Kabulas reģionā. Kabulā dienestu turpināja Latvijas NBS virsnieks, kurš kārtoto muitas formalitātes „Ziemeļu koridora” pārvadājumos iesaistītajām dalībvalstīm, kas ir ļoti nozīmīgs aspekts /SAF spēku izvešanas procesa realizēšanā.

Atsevišķi Latvijas karavīri turpināja dienestu Kandahāras lidostas bāzē Afganistānas dienvidos, lai piedalītos NATO apmācības misijas Afganistānā pro-

grammā Lietuvas vadītās Aviācijas speciālistu apmācības grupas sastāvā, kur apmācā Afganistānas armijas *Mi-17* helikopteru apkalpju speciālistus.

2013. gadā Latvija turpināja piedalīties ES operācijā «*Atalanta*», kuras uzdevums ir aizsargāt humānās palīdzības piegādi un nodrošināt kuģošanas ceļu drošību Somālijas reģionā. Latvija šajā operācijā

Latvijas karavīri veic dienestu Afganistānā izvietotajā Ziemeļvalstu un Baltijas Pārejas atbalsta vienībā, 2013. gads

piedalījās ar diviem virsniekiem — viens virsnieks pildīja operācijas komandpunkta dežurējošā virsnieka pienākumus operacionālajā štābā Nortvudā, Lielbritānijā, savukārt viens instruktors veica dienesta pienākumus uz štāba kuģa operācijas rajonā pie Somālijas krastiem.

Aizvadītā gada aprīlī, Latvija uzsāka dalību arī ES Apmācības misijā Mali (*EUTM Mali*), kuras uzdevums ir atbalstīt Mali bruņoto spēku apmācību un reorganizāciju, lai sekmetu valsts teritoriālās integritātes atjaunošanu. Latvija apmācības misijā piedalījās ar diviem karavīriem, kuri savus dienesta pienākumus pilda Kulikoro apmācību bāzē.

Turpinot sniegt ieguldījumu *NATO* Reaģēšanas spēku (*NRF*) sastāvā, 2013. gadā Latvija *NRF* nodrošināja pretmīnu kuģi ar 45 karavīru apkalpi, kas visa gada garumā atradās dežūras režīmā. *NRF* mērķis ir nodrošināt *NATO* gatavību nekavējoties iesaistīties pilna spektra operācijās.

Lai nodrošinātu regulāru iesaisti ES ātrās reaģēšanas formējumos, 2013. gada otrajā pusgadā Latvija dežūrrežīmā atradās Lielbritānijas vadītajā ES Kaujas grupā kopā ar Lietuvas, Nīderlandes un Zviedrijas karavīriem. Latvija ES Kaujas grupā piedalījās ar Zemessardzes vieglo kājnieku rotu un dažāda līmeņa štāba virsniekiem 96 karavīru un zemessargu sastāvā. Šī bija pirmā reize, kad zemessargi piedalījās ES Kaujas grupas dežūrā, pildot Latvijas starptautiskās saistības.

Latvijas karavīri Eiropas Savienības Kaujas grupas apmācībās, 2013. gada 23. janvāris

Nemilitāro kravu tranzīts uz un no Afganistānas

2013. gadā turpinājās atbalsta sniegšana *NATO* un Starptautisko drošības atbalsta spēku operācijai Afganistānā, veicinot kravu tranzītu „Ziemeļu koridora” ietvaros atbilstoši *ISAF* valstu pieprasījumiem. „Ziemeļu koridora” attīstība tiek veidota tā, lai pēc starptautiskās operācijas Afganistānā noslēguma transportēšanas maršruts varētu pāraugt komerciālā tīklā.

Vadošās valsts koncepta ietvaros AM, izmantojot ar komercpārvadātājiem noslēgtos līgumus, ir pārvadājusi kravas pa „Ziemeļu koridoru” uz un no Afganistānas. Aizvadītajā gadā ir pārvadāti 219 konteineri, t.sk. 146 uz Afganistānu un 73 atpakaļceļā no Afganistānas. Turpcelā ir pārvadātas Lielbritānijas kravas, bet atpakaļceļā arī Norvēģijas sūtījumi.

Kopš Latvija 2010. gada pavasarī uzņēmas vadošās valsts lomu *ISAF* partnervalstu nemilitāro kravu nogādāšanā uz

Afganistānu, ir pārvadāti aptuveni 2200 Eiropas valstu konteineri (*TEU* — divdesmit pēdu konteineru ekvivalentas vienības). Šī projekta ietvaros visvairāk kravu ir nosūtījuši Lielbritānija, bet transportēti arī Zviedrijas, Norvēģijas, Somijas, Igaunijas, Francijas, Nīderlandes, Čehijas, Beļģijas, Spānijas un Apvienoto spēku pavēlniecības Brunsumā sūtījumi.

Papildus centieniem veicināt atpakaļceļa kravu apjoma pieaugumu tranzītā cauri Uzbekistānai pērn tika uzsākta jaunu atpakaļceļa alternatīvu izstrāde, kas turpmāk varētu sniegt iespēju veikt pārvadājumus arī cauri Tadžikistānai un Kirgizistānai.

ASV no 2009. gada līdz 2013. gada decembrim caur Latviju ir nosūtījušas aptuveni 90 000 *TEU*. Aptuvenais kravu procentuālais sadalījums kopš 2009. gada — 70% pārvadājumu ir pa autoceļiem, 15% pārvadājumu — pa dzelzceļu un 15% ir avio-pārvadājumi.

Visas nosūtītājvalstis ir atzinīgi novērtējušas Latvijas kā vadošās valsts nodrošināto transportēšanas servisu.

Kravu tranzīta nodrošināšana uz Afganistānu pozitīvi ietekmē Latvijas ekonomiku. No katra konteineru pārvadāšanas, dažādu izmaksu, t.sk. servisa pakalpojumu, darba atalgojuma, nodevu u.tml., veidā Latvijā paliek vidēji 400 līdz 500 EUR.

2.3. Ģeotelpiskās informācijas politikas plānošana

AM organizē un koordinē valsts politiku ģeodēzijas, kartogrāfijas un ģeotelpiskās informācijas jomā (militārām un civilām vajadzībām). Latvijas Ģeotelpiskās informācijas aģentūra (LĢIA) ir AM pārraudzībā esoša vadošā iestāde valsts politikas īstenošanai ģeodēzijas, kartogrāfijas un ģeotelpiskās informācijas jomā.

Lai izpildītu minētos uzdevumus, ministrija sadarbojas ar LĢIA — ģeotelpiskās informācijas produktu sagatavošanā, un NBS Apvienotā štāba Ģeometeoinformācijas daļu — militārās ģeotelpiskās informācijas nodrošināšanā NBS vienībām.

Militārās ģeotelpiskās politikas plānošana

Militārās ģeotelpiskās informācijas jomā LĢIA nodrošina NBS ar nepieciešamo informāciju, un NBS vajadzībām top arī speciālie ģeotelpiskās informācijas produkti. Militārās meteoroloģijas jomā būtisku informācijas apjomu sniedz valsts kapitālsabiedrība „Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs”, tādējādi nodrošinot NBS ar nepieciešamo meteoroloģisko pamatinformāciju.

2013. gadā militārās ģeotelpiskās informācijas eksperti turpināja sadarbību ar nozares ekspertiem NATO un ES dalībvalstīs. AM, LĢIA un NBS ģeotelpiskās informācijas speciālisti aktīvi sadarbojas ar Baltijas

Latvijas Nacionālās aizsardzības akadēmijas kadeti veic uzdevumu, izmantojot karti, 2013. gada 18. janvāris

valstu kolēģiem, turpinot kopīgi iesāktos projektus, piemēram, topogrāfisko karšu sagatavošanu un atjaunošanu valstu robežu teritorijām, Zemo lidojumu kartes atjaunošanu. Pērn Rīgā norisinājās 18. Baltijas valstu militārā ģeotelpiskās informācijas konference, kurā piedalījās vairāk nekā 50 dalībnieki no 10 valstīm. Konference sniedza iespēju Baltijas valstu, NATO un ES dalībvalstu civilo un militāro institūciju pārstāvjiem apmainīties ar informāciju un pieredzi ģeotelpiskās informācijas jomā.

Aizvadītajā gadā veiksmīgi tika turpināta sadarbība ar Lielbritānijas Aizsardzības ģeogrāfijas centru un ASV Nacionālo ģeotelpiskās izlūkošanas aģentūru. Abas iestādes ir nozīmīgi Latvijas partneri un sniedz ģeotelpiskās informācijas atbalstu arī starptautisko operāciju vajadzībām. AM pārstā-

vēja valsti arī ES Satelītu centra valdē, NATO Ģeotelpiskās informācijas konferences un Starptozaru standartizācijas darba grupā.

Civilās ģeotelpiskās politikas plānošana

Civilās ģeotelpiskās informācijas jomā AM turpināja darbu pie likumu un Ministru kabineta noteikumu projektu sagatavošanas. 2013. gadā tika sagatavoti un stājās spēkā grozījumi piecos attiecīgo jomu regulējošos Ministru kabineta noteikumos, kā arī grozījumi Aizsargjoslu likumā un Ģeotelpiskās informācijas likumā.

Ar Ministru kabineta 2013. gada 28. decembra rīkojumu Nr. 686 spēkā stājās jauna Latvijas ģeotelpiskās informācijas attīstības

konceptija, kura ir galvenais plānošanas dokuments ģeodēzijas, kartogrāfijas un ģeotelpiskās informācijas jomā. AM ir atbildīgā institūcija par koncepcijas īstenošanu.

2010. gadā Latvijas Republika pārņēma Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvu 2007/2/EK, ar ko izveidota Telpiskās informācijas infrastruktūra Eiropas Kopienā (*INSPIRE*). Atbilstoši Ģeotelpiskās informācijas likumam AM ir atbildīga par *INSPIRE* direktīvas ieviešanas koordinēšanu Latvijā. Pērn tika sagatavots Latvijas uzraudzības rādītāju apkopojums par *INSPIRE* direktīvas ieviešanu 2012. gadā un Latvijas nacionālais ziņojums Eiropas Komisijai par ģeotelpiskās informācijas infrastruktūras izveidi un izmantošanu Latvijas Republikā 2010. — 2012. gadā. AM sadarbībā ar visu iesaistīto institūciju kontaktpersonām turpina koordinēt pasākumus, kas saistīti ar šīs direktīvas pārņemšanu un praktisko ieviešanu.

AM aktīvi sadarbojas ar visām ministrijām un to padotības iestādēm, kuras izmanto, kā arī iegūst, apstrādā un uztur ģeotelpiskos pamatdatus.

Aizvadītajā gadā tika uzsākts darbs, lai izstrādātu Latvijas reljefa modeli un sniegtu nepieciešamo atbalstu Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijai plūdu riska modelēšanai atsevišķās Daugavas upes baseina teritorijās, kurās 2013. gada pavasara plūdus tika radīti lielākie postījumi. Tika noskenēta 2364 km² platība (Ogres apkārtnē un Kokneses apkārtnē). ES Globālās vides un drošības novēroša-

nas programmas ietvaros AM sadarbojas ar Izglītības un zinātnes ministriju.

AM, koordinējot darbības ģeotelpiskās informācijas jomā, sadarbojas arī ar akadēmisko sektoru — Rīgas Tehnisko universitāti un Latvijas Lauksaimniecības universitāti, kā arī profesionālajām nevalstiskajām organizācijām — Latvijas Mērnieku biedrību un Latvijas Kartogrāfu un ģeodēzistu asociāciju.

2.4. Normatīvo aktu izstrāde valsts aizsardzības nozarē

2013. gadā pieņemti pieci likumi:

1. 2013. gada 7. februāra likums „Grozījumi Militārā dienesta likumā” (grozījumi, kas saistīti ar NBS personālsastāvu, karavīru militāro disciplīnu un pienākumiem, komplektēšanu militārajās izglītības iestādēs, amatā iecelšanas vispārīgajiem noteikumiem, dienesta pakāpju piešķiršanas noteikumiem, profesionālā dienesta līguma izbeigšanas noteikumiem, atvaļināšanas kārtību, sociālajām un citām ar dienestu saistītajām garantijām, u.c. grozījumi). Likums stājies spēkā 2013. gada 12. martā.
2. 2013. gada 12. septembra likums „Grozījumi Militārā dienesta likumā” (nosaka kareivju un instruktoru speciālistu sastāvu, amatus un dienesta pakāpju piešķiršanas kārtību). Likums stājies spēkā 2013. gada 15. oktobrī.

3. 2013. gada 31. oktobra likums „Grozījumi Eiropas Parlamenta vēlēšanu likumā” (likums papildināts ar normu, kas paredz īpašu balsošanas kārtību karavīriem un zemessargiem, kuri dienestu pilda starptautiskajās operācijās). Likums stāties spēkā 2013. gada 5. decembrī.
4. 2013. gada 13. jūnija likums „Grozījumi likumā „Par Latvijas valsts ģerboni”” (Militārās izlūkošanas un drošības dienestam piešķirtas tiesības, tāpat kā pārējām valsts drošības iestādēm un Valsts ieņēmumu dienesta muitas iestādēm, lietot citu ģerboni, kas nav valsts ģerbonis, zīmi, emblēmu vai logo). Likums stāties spēkā 2013. gada 22. jūnijā.
5. 2013. gada 6. novembra likums „Par Ziemeļatlantijas līguma organizācijas izcilības centru stratēģiskās komunikācijas jautājumos” (paredz jaunas AM padotībā esošas iestādes — Ziemeļatlantijas līguma organizācijas izcilības centra stratēģiskās komunikācijas jautājumos — izveidi). Stāties spēkā 2014. gada 1. janvārī.

2013. gadā ir pieņemti 12 Ministru kabineta (MK) noteikumi, būtiskākie no tiem:

1. MK 2013. gada 6. augusta noteikumi Nr. 468 „Noteikumi par profesionālā dienesta karavīru un zemessargu veselības aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumu saņemšanas nosacījumiem, apmaksājamo pakalpojumu veidiem un izdevumu apmaksas kārtību” (izdoti jauni MK noteikumi, kas nodrošina tiesisku pamatu karavīriem, kuri atgriezušies no starptautiskās operācijas, saņemt apmaksātus sociālās rehabilitācijas pakalpojumus, kā arī precīzē līdzšinējos veselības aprūpes pakalpojumu saņemšanas nosacījumus, apmaksājamo pakalpojumu veidus un izdevumu apmaksas kārtību).
2. MK 2013. gada 20. augusta noteikumi Nr. 590 „Noteikumi par atvaļinātajiem karavīriem apmaksājamiem veselības aprūpes pakalpojumiem, kā arī izdevumu apmēru un samaksas kārtību” (noteikumi izdoti, izpildot Militārā dienesta likuma deleģējumu, un nosaka atvaļinātajiem karavīriem apmaksājamās veselības aprūpes pakalpojumus, kā arī izdevumu apmēru un samaksas kārtību).
3. MK 2013. gada 19. novembra noteikumi Nr. 1317 „Noteikumi par speciālo līdzekļu veidiem un kārtību, kādā karavīri glabā, nēsā un lieto speciālos līdzekļus” (noteikumi sagatavoti, izpildot Militārā dienesta likuma deleģējumu, un nosaka speciālo līdzekļu veidus, kurus miera laikā, pildot aktīvo dienestu, ir tiesīgs lietot karavīrs, kā arī šo līdzekļu glabāšanas, nēsāšanas un lietošanas kārtību).
4. MK 2013. gada 29. janvāra noteikumi Nr. 71 „Par Ministru kabineta 2008. gada 27. maija noteikumu Nr. 374 „Par Latvijas Republikas Aizsardzības ministrijas, Igaunijas Republikas Aizsardzības ministrijas un Lietuvas Republi-

kas Nacionālās aizsardzības ministrijas līgumu par sadarbību aizsardzības un militāro attiecību jomā” atzišanu par spēku zaudējušiem” (noteikumi paredz jauna Latvijas Republikas Aizsardzības ministrijas, Igaunijas Republikas Aizsardzības ministrijas un Lietuvas Republikas Nacionālās aizsardzības ministrijas saprašanās memoranda par sadarbību aizsardzības un militāro attiecību jomā parakstīšanu).

5. MK 2013. gada 26. marta noteikumi Nr. 156 „Grozījumi Ministru kabineta 2009. gada 17. februāra noteikumos Nr. 166 „Kārtība, kādā veidojamas, finansējamas un sagatavojamas Latvijas Nacionālo bruņoto spēku vienības, kas piedalās starptautiskajās operācijās un ātrās reaģēšanas spēkos”” (grozījumi izdarīti, lai noteiktu starptautiskajās operācijās iesaistīto NBS vienību un ātrās reaģēšanas spēku speciālo, drošības un kaujas atbalsta uzdevumu izpildei nepieciešamo valsts finanšu līdzekļu piešķiršanas un izlietojuma pamatojumu).
6. MK 2013. gada 3. decembra noteikumi Nr. 1388 „Par Latvijas Republikas Aizsardzības ministrijas, Lietuvas Republikas Nacionālās aizsardzības ministrijas un Igaunijas Republikas Aizsardzības ministrijas saprašanās memorandu par aizsardzības nozares kopējo klasificētās informācijas un komunikācijas sistēmu projektu drošības vadību un akreditāciju”.

7. MK 2013. gada 3. decembra noteikumi Nr. 1389 „Par Latvijas Republikas Aizsardzības ministrijas, Igaunijas Republikas Aizsardzības ministrijas un Lietuvas Republikas Nacionālās aizsardzības ministrijas vienošanās par Ziemeļatlantijas līguma organizācijas gaisa telpas patrulēšanas finansēšanu un izmaksu sadali trešo grozījumu”.

2013. gadā ir pieņemti divi

Saeimas paziņojumi:

1. Saeimas 2013. gada 7. marta paziņojums „Par Latvijas Nacionālo bruņoto spēku karavīru dalību Eiropas Savienības militārajā misijā, lai palīdzētu Mali bruņoto spēku apmācībā (*EUTM Mali*)” (dalība noteikta uz ES Padomes 2013. gada 17. janvāra lēmuma pamata par ES militāro misiju, lai palīdzētu Mali bruņoto spēku apmācībā).
2. Saeimas 2013. gada 17. oktobra paziņojums „Par termiņa pagarināšanu Latvijas Nacionālo bruņoto spēku karavīru dalībai Ziemeļatlantijas līguma organizācijas vadītajā operācijā Afganistānā” (dalība pagarināta līdz 2014. gada 31. decembrim).

2013. gadā ir pieņemti četri

MK rīkojumi:

1. MK 2013. gada 21. maija rīkojums Nr. 205 „Par dalību Baltijas valstu uzņemšanās valsts atbalsta mācībās „*Baltic Host 2013*””.
2. MK 2013. gada 19. augusta rīkojums

Nr. 375 „Par iemaksu starptautiskajā organizācijā „Ženēvas Drošības politikas centrs””.

3. MK 2013. gada 29. maija rīkojums Nr. 218 „Par Latvijas Nacionālo bruņoto spēku vienību un ārvalstu bruņoto spēku vienību kopīgajām militārajām mācībām Latvijas teritorijā” (mācības „Saber Strike” un „Steadfast Jazz”).
4. MK 2013. gada 29. janvāra protokollēmums „Par Nacionālo bruņoto spēku vienību dalību Eiropas Savienības kaujas grupā 2013. gadā”.

Lai pielāgotu normatīvos aktus *euro* ieviešanai, AM 2013. gadā virzīja pieņemšanai divus likumprojektus un 15 Ministru kabineta noteikumu projektus, kā rezultātā tika pieņemti šādi likumi (stājās spēkā ar 2014. gada 1. janvāri):

1. 2013. gada 12. septembra likums „Grozījums likumā „Par Ziemeļatlantijas līguma organizācijas dalībvalstu līgumu par to bruņoto spēku statusu”” (precizējumi saistībā ar pāreju uz *euro*).
2. 2013. gada 12. septembra likums „Grozījumi Militārā dienesta likumā” (precizējumi saistībā ar pāreju uz *euro*).

2.5. Nodrošinājuma politika

Bruņoto spēku apgāde

2013. gadā turpināts darbs pie vienotas degvielas uzskaites un izlietojuma kontroles

sistēmas ieviešanas. Pērn ir uzstādīta eksperimentāla kontroles sistēma uz viena no NBS kuģiem, lai izvērtētu iespējamās uzskaites un izlietojuma kontroles ieguvumus, un pieejamā finansējuma ietvaros tiks nodrošināta arī sauszemes transporta līdzekļu aprīkošana ar kontroles sistēmām.

Aizvadītajā gadā ir pieņemts lēmums par kaujas transportlīdzekļu „Hagglunds BV206” modernizāciju, kuras ietvaros plānots modernizēt transportlīdzekļus, nomainot benzīna dzinēju ar dīzeļa dzinēju, nomainot saistītās sistēmas un veicot nepieciešamos remontus. Ir uzsākts modernizācijas pilotprojekts, un pēc tā pabeigšanas tiks analizēta pārējo transportlīdzekļu modernizācijas iespēja.

Transportlīdzeklis „Hagglunds BV206”

Pērn ir apstiprināta precizētā NBS medicīniskā nodrošinājuma koncepcija, kas ir pamatdokuments turpmākai militārās medicīnas attīstības plānošanai. Koncepcija paredz attīstīt NBS medicīniskā nodrošinājuma sistēmu, nodalot aizsardzības nozares miera laika veselības aprūpes funkcijas no NBS medicīniskā atbalsta

funkcijām, un ir uzsākts darbs pie normatīvā regulējuma projektu izstrādes.

Turpinās kopš 1996. gada uzsāktā sadarbība ASV militārā finansējuma programmas līdzekļu ietvaros, kas nodrošina ASV Senātā apstiprināto bezatlīdzības finanšu līdzekļu piešķiršanu citai valstij materiāltehnisko līdzekļu iegādei saskaņā ar ASV likumdošanu un iepirkuma procedūrām. Kopsummā ASV aizvadītajā gadā Latvijai ir piešķirušas finanšu līdzekļus dažāda ASV ražota militārā ekipējuma iegādei 4,4 miljonu ASV dolāru vērtībā, un šīs programmas ietvaros tika turpināta iepriekš noslēgto piegādes līgumu izpilde — transportlīdzekļu rezerves daļu piegāde, speciālo uzdevumu vienību ekipējuma un sakaru sistēmu piegāde, kā arī ASV puses atbalsta palīdzības plānošana piegādēm un apmācībai nākamajiem gadiem.

2013. gadā Ministru kabinets atbalstījis iecerēto NBS kājnieku brigādes mehānizāciju, lemjot par viena bataljona ekipēšanu ar CVRT platformām (kāpurķēžu kaujas mašīnas) AM projekta „Nacionālo bruņoto spēku kājnieku brigādes mehānizācija” īstenošanai. 2014. gadā plānots lemt par projekta vadības grupas izveidi, iecelt projekta vadītāju, noslēgt iepirkuma līgumu ar piegādātāju (Lielbritānijas valdību) un piešķirtā finansējuma ietvaros veikt pirmos darbus projekta īstenošanā (infrastruktūras iekārtošana, NBS personāla apmācība, transportlīdzekļu iegāde). Lai nodrošinātu ciešāku sadarbību ar NATO un ES dalībvalstīm bruņojuma jomā,

AM ir iniciējusi jautājumu par NATO un ES dalībvalstu interesi kopā ar Latviju iegādāties jaunas vieglās un vidējās riteņu tehnikas platformas.

Ir uzsākts un 2014. gadā turpināsies darbs pie NBS nevajadzīgo un nolietoto aptuveni 500 transportlīdzekļu un mūcības pārpalikumu (izšautu čauliņu) maiņas pret NBS funkciju veikšanai nepieciešamiem jūras konteineriem. Šāda maiņa ir unikāla ar to, ka neviena valsts iestāde līdz šim šādu nevajadzīgās kustamās mantas maiņu nav veikusi, turklāt tā ļaus maiņas ceļā iegūt NBS noderīgu kustamo mantu.

2013. gadā AM ir atsavinājusi *An-2* lidmašīnu Rēzeknes novada domei un Lielvārdes lidlauka rekonstrukcijas rezultātā divām pašvaldībām ir nodotas 500 AM nevajadzīgas dzelzsbetona plātnes, tādējādi atbalstot pašvaldībai deleģētu funkciju īstenošanu. VAS „Valsts nekustamie īpašumi” rīkotajā izsolē ir pārdoti AM turpmāko funkciju veikšanai nevajadzīgie un novecojušie NBS Jūras spēku flotiles kuģi

Lielbritānijas karavīri Ādažu militārajā poligonā demonstrē kāpurķēžu bruņutehniku, 2013. gada 2. maijs

A-18 un K-12, izolē iegūtie līdzekļi ir ieskaitīti valsts budžetā. Valsts robežsardzes kinologu dienestam apmācībai ir nodotas sprāgstvielas un ar tām saistītās ierīces.

Aizvadītajā gadā ir būtiski intensificēti starptautiskās sadarbības meklējumi ar citām NATO dalībvalstīm (Zviedrija, Norvēģija, Itālija) un izvērtētas iespējas slēgt sadarbības līgumus nodrošinājuma jomā, kā arī iespējas piedalīties NATO „gudrās aizsardzības” (*smart defence*) projektos.

Uzņēmējdarbības vides veicināšana aizsardzības nozarē

2013. gadā AM noslēdza sadarbības vienošanos ar Latvijas Drošības un aizsardzības industriju federāciju par turpmāku Latvijas aizsardzības industrijas attīstību. Sadarbības memoranda mērķis ir veicināt Latvijas ilgtspējīgu drošību un stabilitāti, sekmējot valsts attīstību un tautsaimniecības konkurētspēju. Ņemot vērā sadarbības memorandā plānotos pasākumus, Latvijas Drošības un aizsardzības industriju federācija kopš 2013. gada piedalās NATO Industrijas padomnieku grupā, lai veicinātu aizsardzības un drošības jomā strādājošo Latvijas uzņēmēju dalību starptautiskās industriālās politikas izstrādāšanā un ieviešanā, kā arī Latvijas zinātniskās kapacitātes izmantošanu.

Aizvadītā gada nogalē kā vienu no sadarbības memoranda plānotajiem pasākumiem AM organizēja uzņēmēju vizīti uz Luksemburgu un Briseli, kurā piedalījās pārstāvji no

astoņiem Latvijas uzņēmumiem, tai skaitā no Latvijas Drošības un aizsardzības industriju federācijas. Vizītes mērķis bija veicināt Latvijas uzņēmēju informētību par NATO un ES aģentūru iepirkumu politiku un procedūrām, jomām, kādās tiek attīstītas NATO spējas un līdz ar to visvairāk tiek veikti iepirkumi, par Latvijas uzņēmēju iespējam iesaistīties militārās rūpniecības piegādes ķēdēs un sertifikācijas jautājumiem.

Regulāri tika organizētas tikšanās ar Latvijas un ārzemju komersantiem gan pēc uzņēmēju, gan NBS pārstāvju iniciatīvas, lai tirgus izpētes ietvaros iepazītos ar jaunākajām tendencēm un tehnoloģijām militārajā rūpniecībā.

Infrastruktūras nodrošinājums

Atbilstoši aizvadītajā gadā apstiprinātajam AM nekustamo īpašumu ilgtermiņa attīstības plānam 2013. — 2024. gadam sākta būvniecības objektu realizācija AM noteiktās prioritārajās jomās, t.i.:

- pabeigta radiotehniskā posteņa būvniecība gaisa telpas novērošanas spējas vajadzībām, noteikti NBS mehanizācijas spējas attīstībai nepieciešamie atjaunojamie un jaunie infrastruktūras objekti Ādažu militārajā bāzē, Lielvārdes militārajā bāzē turpināta un pabeigta lidlauka, remontdarbnīcas, smērvielu noliktavas un bruņojuma inspekcijas ēkas būvniecība;
- uzsākta jaunas tipveida karavīru kazarmas būvniecība Ādažu militārajā

bāzē un izstrādāts karavīru kazarmas atjaunošanas projekts Alūksnes militārajā bāzē;

- sākta ieroču remontdarbnīcas jaunbūve Ādažu militārajā bāzē, pabeigta autoparka remontdarbnīcu rekonstrukcija Kuldīgas bāzē;
- turpināti graustu demontāžas darbi Ādažu militārajā bāzē un citās NBS bāzēs.

Nekustamo īpašumu struktūras optimizācijas pasākumi

Īstenojot AM valdījumā esošo nekustamo īpašumu optimizāciju, 2013. gadā nodoti pieci AM nekustamie īpašumi:

- valsts a/s „Valsts nekustamie īpašumi” (Finanšu ministrijas valdījumā) nodots īpašums „Lokatori” Rojas novadā un īpašums „Papes novērošanas postenis” Rucavas novadā;
- Zemkopības ministrijas valdījumā nodots īpašums „Leitnanti” Ventspils novadā;
- a/s „Privatizācijas aģentūra” nodota atdalīta daļa no bijušā īpašuma Hospitāļu ielā 55 Rīgā;
- Veselības ministrijai nodota atdalīta daļa no bijušā īpašuma Hospitāļu ielā 55 Rīgā.

2013. gadā turpinājās darbs pie citu AM valdījumā esošo nekustamo īpašumu tiesisko jautājumu sakārtošanas, kas ietver zemes īpašumu sadali, sadalīto zemes vienību robežplānu izgatavošanu un atsevišķu zemes robežplānu aktualizāciju, valsts

reģistros neregistrēto ēku un būvju kadastrālās uzmērīšanas lietu izgatavošanu. Pabeidzot minētos īpašumu tiesiskās sakārtošanas darbus, AM varēs atsavināt astoņus nekustamos īpašumus, kuri atzīti par neizmantojamiem AM un NBS vajadzībām.

Aizvadītajā gadā pieņemti svarīgi lēmumi par NATO Izcilības centra dibināšanu stratēģiskās komunikācijas jomā un šī centra mītnes rekonstrukciju AM īpašumā (Rīgā, Kalnciema ielā 11B), kā arī par jaunas NBS munīcijas nolikta teritorijas izveidi Vaiņodes novadā no Zemkopības ministrijas pārņemtajā nekustamajā īpašumā.

Aizsardzības spēju attīstības projekti

AM turpināja īstenot no NBS 2012. gadā pārņemto „**Gaisa telpas novērošanas radaru ieviešanas projektu**”. Projekta mērķis ir uzlabot NBS gaisa telpas novērošanas spējas un panākt NATO minimālo militāro prasību izpildi attiecībā uz gaisa telpas novērošanu. Lai realizētu šo mērķi līdz 2015. gada vidum, tiks saražoti, piegādāti un uzstādīti divi jauni tālās darbības trīsdimensiju radiolokatori Latvijas teritorijā, kā arī izveidotas pozīcijas šo radiolokatoru uzstādīšanai.

2013. gadā veiksmīgi tika izveidota viena no radiolokatora pozīcijām un uzstādīts viens no diviem radiolokatoriem. 2014. gadā turpināsies darbs pie otra uzstādāmā radiolokatora pozīcijas izveidošanas.

Pērn aktīvi tika īstenots nozīmīgākais **NBS ilgtermiņa projekts „Aviācijas bāzes „Lielvārde” lidlauka rekonstrukcija”**, kura realizēšanā izmanto NATO līdzfinansējumu. 2013. gadā tika pabeigta manevrēšanas ceļu, gaisakuģu stāvvietu un dažādu funkciju lidaparātu laukumu izbūve, tādējādi šobrīd pilnībā ir realizēta 2009. gadā uzsāktā lidlauka nesošo virsmu rekonstrukcija. 2013. gadā tika pabeigta arī trīs NATO finansēto ēku — gaisakuģu apbruņojuma noliktavas, lidaparātu apkopes angāra ar remontdarbnīcām un smērvielu noliktavas izbūve. Līdz ar šo būvdarbu realizēšanu, aviācijas bāzē „Lielvārde” ir īstenoti jau 11 NATO līdzfinansēti projekti.

Aizvadītajā gadā ir pabeigta bāzes teritorijas nožogojuma un patruļceļa izbūve, kā arī veikta iepirkuma procedūra bāzes iekšējo ceļu rekonstrukcijai. Tika turpināti lidlauka darbības nodrošināšanai nepieciešamās speciālās tehnikas un aprīkojuma iepirkumi, un ir notikušas jau pirmās piegādes. Lai nodrošinātu lidlauka pilnvērtīgu funkcionē-

šanu, ir uzsākts apjomīgs lidlauka sakaru, navigācijas un meteo aprīkojuma iepirkums, kā arī veikts aviācijas degvielas noliktavas būvniecības iepirkums.

2014. gadā paredzētie svarīgākie darbi ir saistīti ar aviācijas degvielas noliktavas būvniecību un lidlauka speciālās tehnikas un aprīkojuma iegādēm, plānots veikt arī bāzes iekšējo ceļu rekonstrukciju un bāzes kopējās infrastruktūras sakārtošanu un uzlabošanu.

Aizvadītajā gadā turpinājās **Jūras novērošanas sistēmas ieviešana**, kas nodrošinās pārkļājumu gar 500 km garo Latvijas piekrasti no Lietuvas līdz Igaunijas robežai. JNS izveides pamatā notiek 12 tehnisko novērošanas punktu (TNP) izbūve un viena TNP rekonstrukcija, kā arī divu mobilo staciju iegāde. 11 TNP, divu mobilo staciju, komandcentra pieņemšana NBS Jūras spēku flotiles lietošanā ir notikusi jau 2012. gadā, bet atlikušo divu TNP īpašumtiesību pāreju plānots pabeigt 2014. gadā.

Lidlauks aviācijas bāzē „Lielvārde”, 2013. gads

Jaunā JNS ļaus savienot divu pamatfunkciju izpildi — civilās funkcijas (krasta apsardzes uzdevumi, cilvēku meklēšana un glābšana uz jūras, vides aizsardzība, katastrofu likvidācija uz jūras u.c.) un militārās funkcijas (teritoriālo ūdeņu aizsardzība, kā arī citi militārie uzdevumi).

Aizvadītajā gadā tika turpināts arī **Krasta apsardzes patruļkuģu būves projekts**. 2013. gada jūlijā AM saņēma jau ceturto no pieciem jaunbūvējamiem krasta apsardzes patruļkuģiem, kuram deva vārdu „Jelgava”. Pirmais krasta apsardzes patruļkuģis „Skrunda” tika saņemts 2011. gadā, bet 2012. gadā AM saņēma vēl divus krasta apsardzes patruļkuģus: „Cēsis” un „Viesīte”. Pēdējais — piektais — patruļkuģis „Rēzekne” tika saņemts 2014. gada martā. Jaunbūvētie pieci krasta apsardzes patruļkuģi nodrošinās Jūras spēku moder-

nizāciju un spēju efektivitāti, tos varēs izmantot gan militārām, gan civilām vajadzībām. Jaunie kuģi veiks ne tikai patrulēšanas un glābšanas darbus, jo tos varēs aprīkot arī ar naftas savākšanas un mīnu meklēšanas un iznīcināšanas iekārtām.

2.6. Zinātniskās pētniecības darbības koordinēšana

Latvijā aizsardzības nozare ir cieši integrēta kopējā zinātnes, pētniecības, tehnoloģiju attīstības un inovāciju vidē. Pētījumi galvenokārt notiek, izmantojot civilo zinātnisko potenciālu, turklāt vairākums nepieciešamo pētījumu un inovāciju ir ar divējādu lietojumu, proti, vienlaikus civilajām un militārajām vajadzībām. 2013. gadā paplašinājusies sadarbība ar civilajām augstskolām, īpaši ar Rīgas Tehnisko universitāti, Rīgas Stradiņa

Jūras spēku flotiles krasta apsardzes patruļkuģa „Rēzekne” nolaišana ūdenī, 2013. gada 14. oktobris

universitāti un Latvijas Sporta pedagoģijas akadēmiju. Savukārt nozarei nepieciešamos pētījumus valsts aizsardzības un drošības politikas jomā, kā arī pasākumus militārās zinātnes attīstīšanai un sabiedrības informēšanai īstenojis Latvijas Nacionālās aizsardzības akadēmijas Aizsardzības zinātniskās pētniecības centrs. 2013. gadā veikti pētījumi un organizēti semināri par starptautiskās drošības izaicinājumiem un tendencēm 21. gadsimtā, par ANO miera uzturēšanas misiju lomas palielināšanos globālās drošības stiprināšanā, informatīvās telpas drošības un stratēģiskās komunikācijas jautājumiem.

Lai risinātu zinātniskās pētniecības un tehnoloģiju attīstības un sadarbības jautājumus, tiek rīkotas Baltijas valstu aizsardzības nozares zinātniskā darba koordinācijas ekspertu tikšanās. Īstenojot ekspertu sagatavotos priekšlikumus kopīgas rīcībpolitikas veidošanai, kā arī sekmējot aizsardzības nozares un uzņēmēju ciešāku sadarbību Baltijas valstīs, 2013. gadā Tallinā tika organizēta Baltijas aizsardzības inovāciju konference, kurā piedalījās apmēram 150 aizsardzības nozares, industrijas un zinātnes jomu pārstāvi no 11 valstīm.

Latvijas zinātnisko institūciju, augstskolu un profesionālo asociāciju ekspertu iesaistīšanās aizsardzības nozares stiprināšanai nepieciešamajos starptautiskajos projektos tiek īstenota, piedaloties NATO Zinātnes un tehnoloģiju organizācijas (NATO STO) darbā. NATO STO ir atbildīga par NATO aizsardzības pētniecības un tehnoloģiju procesa organizāciju, koordināciju

un integrāciju, kolektīvās pētniecības un tehniskās informācijas apmaiņas vadību, nacionālo aizsardzības pētniecības aktivitāšu koordinēšanu, ilgtermiņa NATO pētniecības un tehnoloģiju stratēģijas izstrādāšanu un konsultāciju nodrošināšanu pētniecības un tehnoloģiju jautājumos. Īstenojot NATO STO pētījumu programmu, 2013. gadā AM sadarbībā ar Rīgas Tehnisko universitāti Rīgā organizēja NATO STO lielākās — Pielietojamo tehnoloģiju kolēģijas darba sesiju, kurā piedalījās apmēram 270 augsta līmeņa speciālisti no NATO un partnervalstīm. 2013. gadā NATO STO aktivitātēs kopumā iesaistījās 18 Latvijas eksperti, kas piedalījās sešās tehnoloģiju kolēģijās un piecu pētniecības grupu darbā.

NATO STO pielietojamo tehnoloģiju kolēģijas darba sesija Rīgā, 2013. gada 7. oktobris

2.7. Militārā izglītība un svešvalodu apmācība

Ministru kabineta noteikumi par augstskolu, koledžu un studiju virzienu akreditāciju nosaka, ka turpmāk jāakreditē nevis studiju programmas, bet studiju virzieni. Atbilstoši noteikumiem Latvijas Nacionālās

aizsardzības akadēmijas (LNAA) studiju virziens „Militārā aizsardzība” akreditēts līdz 2019. gadam.

Aizvadītajā gadā apstiprināti NBS profesiju standarti „Leitnants”, „Virsleitnants” un „Pulkvežleitnants/komandkapteinis”, tādējādi nosakot profesijai atbilstošos profesionālās darbības pamatzuddevumus un pienākumus, profesionālās kvalifikācijas pamatprasības, to izpildei nepieciešamās vispārējās un profesionālās zināšanas, prasmes un kompetences.

Pērn jau trešo gadu LNAA uzņēma NATO vingrinājumus „*Steadfast Pyramide*” un „*Steadfast Pinnacle*”, kuros tiek pilnveidotas NATO augstākā līmeņa virsnieku spējas vadīt operācijas. Vienlaikus LNAA uzņēma arī vairākus NATO kursus, kuros apmācīja aizsardzības nozares personālu.

Kadetu apmācība Latvijas Nacionālajā aizsardzības akadēmijā, 2013. gada 28. maijs

Valsts kontrole 2013. gadā veica pēcpārbaudi par revīzijas „Valsts budžeta līdzekļu izlietojuma likumība un efektivitāte AM, nodrošinot militārā personāla apmācību” ieteikumu ieviešanu. Tika konstatēts, ka lielākā daļa iepriekšējā revīzijā konstatēto trūkumu ir novērsti. Ieviešot Valsts kontroles ieteikumus, ir paaugstinājusies militārās izglītības iestāžu darbības efektivitāte un militārās izglītības īstenošanā panākta ikgadēja valsts budžeta līdzekļu ekonomija.

NBS karavīru svešvalodu (angļu, franču u.c.) apmācību nodrošina NBS Valodu skola. 2013. gadā tika turpināts sadarbībā ar Francijas militāro atašeju iepriekš uzsāktais projekts, kura ietvaros franču valodas pasniedzējs no Francijas apmāca gan NBS karavīrus, gan arī vada atsevišķas nodarbības AM darbiniekiem. Turpinājās arī svešvalodu apmācība AM un tās padotības iestāžu darbiniekiem. Neintensīvajos angļu valodasursos mācījās 39 personas (27 AM darbinieki un 12 padotības iestāžu darbinieki), franču valodas mācībuursos — 12 personas (astoņi AM darbinieki un četri padotības iestāžu darbinieki). Atsevišķi AM darbinieki svešvalodu zināšanas uzlabo arī Francijas institūtā Latvijā un Gētes institūta organizētajosursos. Aizvadītajā gadā AM administrēja angļu valodas testus 127 personām.

Starptautiskās sadarbības ietvaros NBS virsnieki ieguva militāro izglītību un paaugstināja kvalifikāciju ārvalstīs. 2013. gadā ārvalstīs militāro izglītību, kas nepieciešama nākamās dienesta pakāpes iegūša-

Angļu valodas prasmes pārbaude jaunsargiem NBS Valodu skolā, 2013. gada 27. marts

nai, ieguva 26 virsnieki. Jaunākā štāba virsnieka līmeņa kursu beidza 9 virsnieki, no tiem pieci mācījās Lietuvā un pieci ASV *IMET* programmas ietvaros. Vecākā štāba virsnieka līmeņa kursu beidza 10 virsnieki Baltijas aizsardzības koledžā, divi virsnieki ASV *IMET* programmas ietvaros un viens virsnieks Lielbritānijā. Savukārt augstākā komandējošā sastāva līmeņa kursu Baltijas aizsardzības koledžā absolvēja viens virsnieks un viens virsnieks ASV *IMET* programmas ietvaros. Militāro akadēmiju ASV virsnieka pamatapmācības līmenī beidza 1 karavīrs, savukārt 1 karavīrs izturēja starptautisko atlasi un uzsāka mācības ASV. Lietuvā vecākā štāba virsnieka līmeņa kursam nepieciešamās priekšzināšanas ieguva 10 virsnieki.

2.8. Novērtējums par stratēģijas ieviešanu

AM darbības stratēģija 2010.—2014. gadam nosaka trīs darbības prioritātes.

- NBS vienību sagatavošana un dalība starptautiskajās operācijās un *NATO* Reaģēšanas spēkos, pilnveidojot operacionālo pieredzi, kā arī apgādes un nodrošinājuma spējas.

NBS karavīru sagatavošana dalībai starptautiskajā operācijā Afganistānā, 2013. gada 27. marts

2013. gadā Latvija ar savu militāro kontingentu turpināja piedalīties *NATO* vadītajā starptautiskajā operācijā Afganistānā (*ISAF*). Kopumā aizvadītajā gadā Latvija operācijā Afganistānā piedalījās ar 187 karavīriem. Latvija turpināja piedalīties arī ES operācijā „*Atalanta*” ar diviem karavīriem un no 2013. gada aprīļa uzsāka dalību arī ES Apmācības misijā Mali, kurā piedalījās ar diviem karavīriem.

Turpinot sniegt ieguldījumu *NATO* Reaģēšanas spēku sastāvā, 2013. gadā Latvija *NRF* nodrošināja pretmīnu kuģi ar 45 karavīru apkalpi, kas visa gada garumā atradās dežūras režīmā.

- Militārās mācības kaujas spēju uzturēšanai un uzņemšanās valsts atbalsta nodrošināšanai.

2013. gadā NBS vienības piedalījās 48

militārajās mācībās. Galvenās militārās mācības bija NBS apvienoto mācību „Namejs” cikls, NATO reaģēšanas spēku sertifikācijas un Baltijas valstu uzņemošās valsts atbalsta mācības „*Steadfast Jazz 13/Baltic Host 13*”, ASV spēku Eiropā un Baltijas valstu kopīgās militārās mācības „*Saber Strike*” un NATO gaisa patrulēšanas mācības *BRTE XV*. Galvenā prioritāte lielākajās militārajās mācībās bija virzīta uz uzņēmējvalsts atbalsta spēju attīstību, valsts aizsardzības spēju uzlabošanu un vienību sagatavošanu dalībai starptautiskajās operācijās.

NATO gaisa patrulēšanas treniņlidojumi BRTE XV virs Baltijas valstīm, 2013. gada aprīlis

Sadarbībā ar NATO struktūrām tika organizēti kursi „*Steadfast Pyramide*” un „*Steadfast Pinnacle*”, kuru mērķis bija operacionālā līmenī apmācīt augstāko virsnieku sastāvu vai šīm dienesta pakāpēm atbilstošus civilos darbiniekus NATO operāciju plānošanai un vadīšanai nacionālajos un daudznacionālajos NATO štābos.

NBS aviācijas bāzes Lielvārde lidlauks, kurā nolaidušās ASV transporta lidmašīnas „C-130”

- Lielākā un nozīmīgākā aizsardzības spēju attīstības projekta — NBS aviācijas bāzes „Lielvārde” lidlauka attīstība NATO drošības investīciju programmas ietvaros.

2013. gadā pilnībā ir realizēta 2009. gadā uzsāktā lidlauka nesošo virsmu rekonstrukcija, kā arī pabeigta trīs NATO finansēto ēku — gaisakuģu apbruņojuma noliktavas, lidaparātu apkopes angāra ar remontdarbnīcām un smērvielu noliktavas izbūve. Vienlaikus ir pabeigta arī teritorijas nožogojuma un patruļceļa izbūve, kā arī veikta iepirkuma procedūra bāzes iekšējo ceļu rekonstrukcijai.

2.9. Iestādes vadības un darbības uzlabošanas sistēmas

Audits

2013. gadā audita darba apjomā bija iekļautas aizsardzības nozares 36 pamatdarbības sistēmas un septiņas vadības un atbalsta funkciju sistēmas. No kopējā auditējamo sistēmu skaita, 84% bija pa-

matdarbības sistēmu/apakšsistēmu audits, bet 16% — vadības un atbalsta funkciju audits. Auditos secināts, ka iekšējās kontroles sistēma darbojas, lai gan ir nepieciešami atsevišķi uzlabojumi. Kopumā novērtētās kontroles ir atbilstošas, efektīvas un sniedz pārlicību, ka nozares riski tiek vadīti un mērķi sasniegti.

Pērn ir notikušas četras AM Iekšējā audita padomes sēdes, kurās izskatīti pēcauditu ziņojumi par audita ieteikumu ieviešanas gaitu un sagatavoti lēmumi par nedrošo (šaubīgo) prasību norakstīšanu. Pamatojoties uz pēcauditu rezultātiem, atsevišķos gadījumos precizēti audita ieteikumu ieviešanas grafiki, un tie iesniegti apstiprināšanai aizsardzības ministram.

Pārskata gadā ir sniegti 58 audita ieteikumi iekšējās kontroles sistēmas uzlabošanai. Aizvadītā gada nogalē datu bāzē pēc pēcaudita rezultātu apkopošanas bija 98 audita ieteikumi par 20 audītiem. No 57 audita ieteikumiem, kuriem izpildes termiņš bija 2013. gads, 54 (94,7%) audita ieteikumi ir izpildīti, trīs (5,3%) audita ieteikumi nav izpildīti, bet 44 audita ieteikumu ieviešanas termiņš ir 2014. gads.

Pārskata gadā AM izpildījusi pienākumus sadarbībai ar Valsts kontroli un KNAB.

Ģenerālinspekcija

2013. gadā Ģenerālinspekcija (ĢI) izvērtēja karavīru dienesta apstākļus, savstarpējās attiecības un militārās disciplīnas pārkā-

pumus vienībās un apakšvienībās. Nodrošinot dienesta pārbaudes AM centrālajā aparātā, NBS un citās ministra un AM padotībā esošajās valsts pārvaldes iestādēs, pērn ĢI ir vadījusi un veikusi 17 dienesta pārbaudes un vienu pēcpārbaudi, kā arī sagatavojuši ziņojumus par situāciju.

ĢI ir sniegusi konsultācijas karavīriem par dienesta gaitu, kā arī izskatījusi 13 karavīru iesniegumus un sniegusi atbildes. Veiktas arī trīs aptaujas NBS vienībās un divas aptaujas pēc karavīru dalības starptautiskajās operācijās, pēc aptaujām sniegti priekšlikumi par konstatēto problēmu risināšanu.

ĢI ir nodrošinājusi pārstāvju dalību AM pārstāvniecībā divās tiesvedībās.

2.10. Aizsardzības ministrijas padotības iestāžu, t.sk. Nacionālo bruņoto spēku, darbības galvenie virzieni un rezultāti

Latvijas Kara muzejs

2013. gadā Latvijas Kara muzejs zaudēja valsts aģentūras statusu un kļuva par Aizsardzības ministrijas pakļautībā esošu tiešās pārvaldes iestādi, tomēr muzeja statusa maiņa nemainīja tā funkcijas.

Muzeja pieejamība un izglītojošā darbība

Latvijas Kara muzejs atvērts apmeklētājiem septiņas dienas nedēļā. Kopumā muzeja

sniegtos pakalpojumus pērn ir izmantojuši 124 557 apmeklētāji, t.sk. Ziemassvētku kauju muzeju apmeklējuši 10 964, O. Kalpaka muzeju un piemiņas vietu „Airītes” — 3250.

O. Kalpaka muzeja „Airītes” atklāšana, 2013. gada 6. marts

Pārskata periodā muzejs ir izmantojis sociālo tīklu piedāvātās iespējas — aktīvi darbojoties izveidotajos profilos <http://www.draugiem.lv/karamuzejs/> un <https://twitter.com/#!/Pulvertornis>. Muzeja profilu sociālajā tīklā www.draugiem.lv ir apmeklējuši 50 316 interesenti. Sabiedrības interesi par Latvijas Kara muzeju apliecina arī mājaslapas apmeklējums, kuru aplūkojuši 128 000 interesentu.

2013. gadā muzeja darbinieki apkalpojuši 446 ekskursijas, snieguši pētniekiem, kultūras projektu autoriem un interesentiem 626 konsultācijas par militāro vēsturi, eksponātiem un personālijām. Pēc sabiedrības pieprasījuma muzeja speciālisti nolasījuši 36 lekcijas dažādās auditorijās. Muzejā un tā teritoriālajās struktūrvienībās notikuši 47 publiski pasākumi. Joprojām lielākais un apmeklētākais pasākums bija „Muzeju

nakts”, to apmeklēja 22 438 cilvēki. Savukārt Lāčplēša dienas pasākumus Latvijas Kara muzejā apmeklēja 3408 interesenti, pulkveža O. Kalpaka piemiņas dienu un O. Kalpaka muzeja atklāšanu — 574 interesenti, Ziemassvētku kauju muzejā kaujas rekonstrukciju — 284 interesenti.

Muzejs sadarbojas ar Latvijas vēstures skolotāju apvienību un skolotājiem muzeja izglītojošo nodarbību piedāvājuma izstrādāšanā, kā arī rīkojot seminārus, lai popularizētu jaunākos pētījumus Latvijas vēsturē. Sadarbība ar paramilitārajām nevalstiskajām organizācijām un aizsardzības nozares iestādēm ir veicinājusi sabiedrībā izpratni par mūsdienu aizsardzības nozari.

Muzejā notikuši arī aizsardzības nozares iestāžu organizēti pasākumi.

Pētniecības darbs

Latvijas Kara muzejs ir viena no vadošajām institūcijām Latvijas militārās vēstures pētniecībā. Muzeja pētnieciskais darbs attīstās divos virzienos — militārās vēstures pētniecība un krājuma zinātniskā izpēte. Četri muzeja darbinieki ir doktoranti Latvijas Universitātē, savukārt viens muzeja darbinieks pērn ir ieguvis doktora grādu vēstures zinātnē.

2013. gadā ir izdots muzeja zinātnisko rakstu krājuma „Latvijas Kara muzeja gada-grāmata” XIV sējums, kurā publicēti 10 muzeja darbinieku pētījumi.

Kopumā muzeja darbinieki strādājuši pie 66 pētnieciskajām tēmām, to rezultāti izmantoti izstādēs, publikācijās, lekcijās, referātos,

konferencēs u.c. Dažādos izdevumos publicēti 34 raksti par militāro un politisko vēsturi. Muzeja darbinieki ar 14 ziņojumiem piedalījušies vietējās un starptautiskajās konferencēs.

Ekspozīcija un īslaicīgās izstādes

2013. gadā atklāta jauna ekspozīcija O. Kalpaka muzejā. Savukārt muzeja pastāvīgajā ekspozīcijā pie atsevišķiem eksponātiem ir izvietoti QR kodi angļu, krievu un vācu valodā.

Muzejs kā ik gadu iekārtoja vienu liela apjoma tematisko krājuma izstādi, 2013. gadā tā bija veltīta medību tēmai. Kopumā muzejs sagatavojis astoņas jaunas izstādes, kā arī eksponējis četras citu autoru un institūciju sagatavotās izstādes. Ārpus muzeja eksponētas trīs izstādes.

Latvijas Kara muzeja pārstāvis iepazīstina apmeklētājus ar muzeja ekspozīciju, 2013. gada 9. maijs

Krājuma darbs

Aizvadītajā gadā Latvijas Kara muzeja krājums papildinājies ar 2715 jauniem eksponātiem — dāvinājumiem un pirkumiem par Latvijas militāro un militāri politisko vēsturi. Muzeja krājuma papildināšanu plāno kā aptuvenu, uz iepriekšējo gadu statistiku balstītu rādītāju. Tā faktiskā izpilde ir saistīta ar dāvinātāju gribu, kā arī krājuma iepirkuma budžetu un atsevišķo eksponātu vērtību.

Krājuma uzskaitē un dokumentēšana, kura notiek ārējos normatīvos aktos paredzētajā kārtībā, ir darbietilpīgākais process muzeja darbā. Krājuma finansiālā novērtēšana tiek veikta ne tikai jauniegūtajiem eksponātiem. Pakāpeniski tiek novērtēti arī vairākos gadu desmitos veidotais krājums. Patlaban ir novērtēti 67 375 eksponāti 490 068,61 LVL (697 304,83 EUR) vērtībā, sagatavotā dokumentācija nodota grāmatvedībai, uzņemšanai arī uzskaitē. Komisijas turpina regulāras kolekciju esības pārbaudes, pārskata periodā novērtētas 32 923 vienības.

Līdztekus rakstiskā formātā veiktajai krājuma uzskaitē nodaļas veic krājuma priekšmetu skenēšanu un ievadīšanu digitālajā Nacionālā muzeju krājuma kopkatalogā. Līdz šim katalogā ievietoti 2643 priekšmeti. Vienlaikus ir veikti restaurācijas un konservācijas darbi 515 krājuma priekšmetiem.

Muzeja infrastruktūra

2013. gadā tika uzturēta Latvijas Kara muzeja un tā divu teritoriālo struktūrvienību (Ziemassvētku kauju muzejs Jelgavas rajona Valgundes novadā un O. Kalpaka muzejs un piemiņas vieta „Airītes” Saldus novada Zirņu pagastā) infrastruktūra, veicot muzeju ugunsdrošības, telpu un teritoriju uzkopšanas, komunālo un komunikāciju sistēmu apkopšanas līgumu slēgšanu un to izpildes uzraudzību.

Rekrutēšanas un Jaunsardzes centrs

Rekrutēšanas un Jaunsardzes centrs (RJC) pilda uzdevumus, kas saistīti ar rekrutēšanu NBS, izglīto jaunatni valsts aizsardzības jomā, īstenojot jaunsargu mācību programmu, nodrošina AM un NBS aktualitāšu atspoguļošanu audiovizuālā formā dažādos medijos, veido raidījumu „Laiks vīriem?” un izdod ikmēneša militāro žurnālu „Tēvijas Sargs”.

Rekrutēšana

2013. gadā dienestam NBS pieteicās 1049 kandidāti, t.sk. 347 kadetkandidāti studijām Latvijas Nacionālajā aizsardzības akadēmijā. Uz atlasi tika nosūtīti 647 kandidāti. Profesionālajā militārajā dienestā tika iesaukti — 215 karavīri (saskaņā ar 2013. gada rekrutēšanas plānu bija jāiesauc 180 karavīri).

Aizvadītajā gadā rekrutēšanas prioritāte

bija dalība pasākumos, kuros tika uzrunāti jaunieši, kas vēlas iegūt augstāko izglītību LNAA un nākotnē veidot virsnieka karjeru. Tika rekrutēti arī jaunieši studijām ASV — Vestpointas Militārajā akadēmijā.

RJC ar prezentācijām piedalījās izstādē „Skola 2013”, augstskolu karjeras dienās, kā arī pašvaldību un mācību iestāžu rīkotajos pasākumos ar lekciju kursu par rekrutēšanas un atlases norisi.

Pērn RJC sadarbībā ar NBS organizēja vērienīgu vēstures izziņas, piedzīvojumu un izaicinājumu spēli jauniešiem „Jaunie Rīgas sargi”, kas notika četrās kārtās četrās Latvijas pilsētās — Grobiņā, Jelgavā, Cēsīs un Rīgā. Spēlē piedalījās 480 jaunieši no visas valsts.

Karavīri izstādē „Skola 2013” sniedz informāciju par studijām Latvijas Nacionālajā aizsardzības akadēmijā, 2013. gada 7. marts

Militārā informācija

2013. gadā RJC radošā grupa piedalījās 302 filmēšanas un 475 fotografēšanas pasākumos, t.sk. Afganistānā, Beļģijā, Igaunijā un Lietuvā, fiksējot Latvijas karavīru dalību

miera nodrošināšanas operācijā un starptautiskos mācību projektos.

RJC ar video un foto materiāliem ir nodrošinājis nacionālos un reģionālos medijus. Izveidotā pieeja lejupielādēt fotoattēlus pilnā izšķirtspējā no AM mājaslapas sniedz iespēju ziņu portāliem publicēt fotoattēlus bez atsevišķas saskaņošanas ar RJC.

Uzturot un ikdienā papildinot foto materiālu arhīvu ar fotogrāfijām par notikumiem aizsardzības nozarē, tiek nodrošināta AM mājaslapa, NBS mājaslapa un militārais žurnāls „Tēvijas Sargs”, kā arī RJC veidotie poligrāfijas izdevumi.

2013. gada laikā RJC sagatavoja 39 militāri patriotiskus oriģinālrādījumus „Laiks vīriem?” par valsts aizsardzības tematiku pārraidīšanai LTV1.

Muzeja „Airītes” jaunizveidotajai ekspozīcijai tika izveidots videomateriāls — Latvijas armijas pirmā komandiera pulkveža Oskara Kalpaka pēdējās kaujas rekonstrukcija 1919. gada 6. martā pie Airītēm. RJC sagatavoja informatīvo materiālu par studiju iespējām LNAA, bet pēc lekslietu ministrijas Drošības policijas pasūtījuma aprīlī tika filmētas un fotografētas starptautiskās pretterorisma mācības Ventspilī.

RJC radošā grupa ir piedalījies arī starptautiskajās militārajās mācībās „Operation Summer Shield X”, „Sabre Strike 2013”, „Baltops 2013”, BRTE XV, „Steadfast Jazz 13/Baltic Host 13” un nodrošinājusi mācību

vingrinājumu un uzdevumu operatīvu atspoguļojumu foto un video galerijās (video sižetos), kas tika izveidotas NBS mājaslapā. Tika fiksētas arī svarīgākās norises starptautiskās drošības forumā „Rīgas konference”, kā arī NATO vidējā un augstākā līmeņa štāba virsnieku vingrinājumos „Steadfast Pyramid 2013” un „Steadfast Pinnacle 2013” un vairākās NATO konferencēs.

RJC video operatori nodrošināja Baltijas aizsardzības koledžas augstākās militārās vadības mācību kursa „Mediju komunikācijas iemaņas” veiksmīgu norisi, sniedzot atbalstu koledžas pasniedzējiem un pedagogiem, un veica LNAA jaunākā štāba virsnieka kursa mediju treniņus.

RJC nodrošināja ikmēneša militārā žurnāla „Tēvijas Sargs” izdošanu, kas ir vienīgais šāda veida izdevums latviešu valodā un sniedz sabiedrībai militāra rakstura informāciju par aktualitātēm aizsardzības nozarē. Žurnāla galvenās tēmas bija saistītas ar aktualitātēm starptautiskajā operācijā Afganistānā, lai veicinātu sabiedrības izpratni un atbalstu Latvijas karavīriem viņu atbildīgajā uzdevumā. Kopējā žurnāla tirāža aizvadītajā gadā bija 65 000 eksemplāru.

RJC ar poligrāfijas materiāliem nodrošināja starptautiskās militārās mācības, Latvijas armijas gadadienas pasākumus, starptautisko drošības forumu „Rīgas konference 2013” u.tml. Veidoti arī citi dažāda veida iespieddarbi un elektroniskie materiāli aizsardzības nozares vajadzībām.

Kopš 2003. gada Latvija ir Eiropas Militārās preses asociācijas (*EMPA*) biedrs (<http://www.empamil.eu>). Militārā žurnāla „Tēvijas Sargs” galvenā redaktore 2011. gadā tika ievēlēta par *EMPA* prezidenti, un Latvija būs *EMPA* prezidējošā valsts līdz 2015. gadam. Pašreiz *EMPA* darbojas vairāk nekā 100 biedru no 22 Eiropas valstīm. 2013. gadā Latvijas prezidentūras ietvaros tika organizēts *EMPA* kongress Helsinkos Somijā.

Jaunsardze

Jaunsardzes kustības pamatā ir Jaunsargu mācību paraugprogrammas apguve, kas sniedz zināšanas par valsts un armijas vēsturi, palīdz apgūt dzīvē noderīgas prasmes un iemaņas (tūrisms, topogrāfija, izdzīvošana, pirmā palīdzība, fiziskā sagatavotība, ierindas mācība u.c.), kā arī sniedz jauniešiem nepieciešamās zināšanas un pamat-

īemaņas. Liela uzmanība tiek pievērsta pilsoniskajai un patriotiskajai audzināšanai. Jau nieši piedalās valsts svētku piemiņas un atceres pasākumos, vides sakopšanas talcās, izdzīvošanas nometnēs, izturības pārģājiēnos u.c.

Jaunsargu mācību paraugprogramma tiek īstenota 440 mācību grupās 233 mācību vietās 98 Latvijas novados, deviņās republikas nozīmes pilsētās un 11 Izglītības ministrijas pakļautības izglītības iestādēs. RJC sniedz metodisko un materiāltehnisko atbalstu valsts aizsardzības mācības īstenošanai astoņās Latvijas vispārējās vidējās izglītības iestādēs.

2013. gadā nogalē Jaunsardzes kustībā aktīvi darbojās un jaunsargu mācību apguva vairāk nekā 6200 bērnu un jauniešu. 4. līmeņa noslēguma testus kārtoja 143 jaun-

Jaunsargi veic apmācību programmas uzdevumu, 2013. gada 8. maijs

sargi un saņēma apliecību par Jaunsargu mācību paraugprogrammas apguvi.

RJC aizvadītajā gadā organizēja gandrīz pusotru tūkstoši dažādu pasākumu, t.sk. 28 jaunsargu nometnes, 30 pasākumus sadarbībā ar NBS, 327 pārgājienus, 165 prezentācijas pasākumus, 932 pilsoniskās un patriotiskās audzināšanas pasākumus (sporta sacensības, piemiņas un atceres pasākumus, talkas, praktiskās mācības brīvā dabā u.c.) un 11 starptautiskus pasākumus.

Vienlaikus par papildus piešķirto finansējumu organizētas vīru spēles „Smiltene 2013”, nometne „Kāvi”, 4. līmeņa jaunsargu sagatavošanās nometne, nometnes Jaunspārēs, Burtniekos, Gulbenes, Rēzeknes un Salas novadā, „Zemessardzes patruļa”, Baltijas valstu karavīru sporta spēles. Šajos pasākumos kopumā piedalījās 917 jaunsargi.

Pērn aktīvi sāka darboties jaunsargu pašpārvalde, kuras galvenais uzdevums ir pārstāvēt jaunsargu intereses. Tika izstrādāts un apstiprināts Jaunsargu ētikas kodekss, organizēti dažādi pasākumi lielākajās Latvijas pilsētās.

Turpinājās sadarbība ar Baltijas valstu un Zviedrijas militārajām jauniešu organizācijām. Notika sarunas ar Kosovas un Gruzijas valstu pārstāvjiem, kā arī vizīte Lielbritānijas Aizsardzības ministrijā, lai aktualizētu sadarbību pieredzes apmaiņas organizēšanā.

2013. gada decembrī norisinājās 3. Jaunsardzes konference, kurā tika analizēta pašreizējā Jaunsardzes kustības darbība un izvirzītas tās attīstības prioritātes.

Latvijas Ģeotelpiskās informācijas aģentūra

Latvijas Ģeotelpiskās informācijas aģentūra (LĢIA) ir vadošā iestāde valsts politikas īstenošanā ģeodēzijas, kartogrāfijas un ģeotelpiskās informācijas jomā. LĢIA iegūst, apstrādā un uztur ģeodēziskos un kartogrāfiskos pamatdatus militārajām un civilajām vajadzībām, kā arī nodrošina ģeotelpisko pamatdatu informācijas sistēmas darbību.

LĢIA savas kompetences ietvaros sadarbojas ar valsts un pašvaldību iestādēm, NATO dalībvalstīm, Eiropas Savienības institūcijām un starptautiskajām kompetentajām organizācijām, t.sk. sniedz tām un sabiedrībai ģeodēzisko, kartogrāfisko un ģeotelpisko informāciju.

2013. gada 28. decembrī Ministru kabinetā ar rīkojumu Nr. 686 tika apstiprināta Latvijas ģeotelpiskās informācijas attīstības koncepcija. Šī koncepcija satur gan nozarei stratēģiski svarīgus jautājumus, gan informāciju par LĢIA vidēja termiņa darbības rezultātiem un ir uzskatāma arī par LĢIA vidēja termiņa darbības stratēģiju.

LĢIA savas kompetences ietvaros 2013. gadā nodrošināja ģeotelpisko datu kopu uzturēšanu un aktualizēšanu un attiecīgu

ģeotelpiskās informācijas tīmekļa pakalpojumu darbību un pieejamību pēc pieprasījuma ģeotelpiskās informācijas lietotājiem, t.sk. ģeotelpisko datu kopas un ģeotelpiskās informācijas tīmekļa pakalpes, uz kurām attiecas Eiropas Parlamenta un Padomes direktīva 2007/2/EK, ar ko izveido Telpiskās informācijas infrastruktūru Eiropas Kopienā (*INSPIRE*). LĢIA, pildot *INSPIRE* nacionālā kontaktpunkta funkcijas, sadarbībā ar AM un citām ministrijām, kas ir atbildīgas par *INSPIRE* direktīvas ieviešanu Latvijā, sagatavoja Eiropas Komisijai nacionālo ziņojumu par ģeotelpiskās informācijas infrastruktūras izveidi un izmantošanu Latvijas Republikā 2010. — 2012. gadā un ikgadējo uzraudzības rādītāju apkopojumu par 2012. gadu.

Pērn LĢIA turpināja darboties dažādos Eiropas Nacionālo kartogrāfijas un kadas-

tra aģentūru asociācijas „*EuroGeographics*” projektos. Atbilstoši jaunākajai specifikācijai atjaunoti dati par Latvijas teritoriju „*EuroRegionalMap*” (mērogs 1:250 000) datubāzei, t.sk. precizēts administratīvo robežu slānis, dati papildināti, izmantojot jaunākos statistikas materiālus. LĢIA pārstāvji aktīvi darbojās dažādās „*EuroGeographics*” ekspertu grupās.

LĢIA atbilstoši līgumam ar Eiropas Vides aģentūru par daļību projektā „*CORINE Land Cover 2012*” veica Latvijas teritorijas zemes virsmas seguma un tā izmaiņu kartēšanu, sniedzot ieguldījumu ģeotelpisko datu sagatavošanā, kas atbilst *INSPIRE* direktīvas datu tēmai „Zemes virsma”.

Aizvadītajā gadā tika turpināti darbi pie valsts ģeotelpisko pamatdatu informācijas

Latvijas Nacionālās aizsardzības akadēmijas kadeti mācībās, izmantojot Latvijas Ģeotelpiskās informācijas aģentūras sagatavoto karti, 2013. gada janvāris

sistēmas tālākās attīstības. Minēto informācijas sistēmu izveidoja Eiropas reģionālās attīstības fonda finansētā projekta „Valsts ģeotelpisko pamatdatu informācijas infrastruktūras izveide” ietvaros. Lai noteiktu tiesisko regulējumu šīs informācijas sistēmas darbībai, tika izstrādāts Ministru kabineta noteikumu projekts „Ģeotelpisko pamatdatu informācijas sistēmas noteikumi”.

Plaša informācija par LĢIA darbību tika sniegta internetā — aktualitātes un pamatinformācija par LĢIA darbību pieejama mājaslapā <http://www.lgia.gov.lv>, bet informācija par LĢIA sagatavotajiem produktiem un sniegtajiem pakalpojumiem — mājaslapā <http://map.lgia.gov.lv>, kuru dienā apskata ap 200 apmeklētāji. Populārākais LĢIA e-pakalpojums ir Karšu pārļūks <http://kartes.lgia.gov.lv>, kas sniedz iespēju plašam lietotāju lokam iepazīties ar aktuālākajām LĢIA uzturētajām ģeotelpisko datu kopām (kartēm). 2013. gadā reģistrētais kopējais Karšu pārļūka atvērumu skaits bija 147 141, kas ir par 9978 vairāk nekā 2012. gadā.

2013. gadā nodrošināta LĢIA sagatavotās un uzturētās ģeotelpiskās informācijas izplatīšana un pakalpojumu sniegšana — reģistrēti 279 pieprasījumi un noslēgti 124 līgumi par datu sagatavošanu un nodošanu vai abonēšanu. Skaitliski visvairāk ģeodēzijas un kartogrāfijas pakalpojumu sniegts komercsabiedrībām — 64%, valsts iestādēm un pašvaldībām — 23%, privātpersonām — 8%, kā arī grāmatnīcām un karšu veikaliem. Visbiežāk pieprasītākie produkti

ir ortofotokartes un topogrāfiskās kartes mērogā 1:10 000.

Pērn turpinājās darbs Latvijas Republikas — Krievijas Federācijas Kopējā valsts robežas demarkācijas komisijā un tās darba grupās. Tika pabeigta Latvijas Republikas — Krievijas Federācijas robežas līnijas noteikšana un saskaņā ar robežstabu izvietojuma projektu uzstādītas visas 618 robežzīmes. Sadarbībā ar Valsts zemes dienestu un Iekšlietu ministriju turpinājās darbs pie robežjoslas iezīmēšanas dabā 120 km garumā. Sagatavota demarkācijas kartes pamatne mērogā 1:10 000.

Lai noteiktu Baltkrievijas, Igaunijas un Lietuvas pierobežas joslā veikto zemes uzņēmējumu atbilstību valsts robežas demarkācijas dokumentos noteiktajai robežlīnijai, kopā ar Valsts zemes dienestu izdarīta šo mērījumu pārbaude.

Piešķirtā finansējuma ietvaros uzturēts un pilnveidots valsts ģeodēziskais tīkls: apvidū apsekoti 426 ģeodēziskie punkti, veikta uzņēmējuma ar globālās pozicionēšanas metodi 34 2. klases ģeodēziskiem punktiem, iesaistot tos valsts ģeodēziskajā tīklā, veikti valsts nivelēšanas darbi 127,3 km garumā. Uzturēta un pilnveidota pastāvīgo Globālās pozicionēšanas bāzes staciju sistēma „Latvijas Pozicionēšanas sistēma” (*LatPos*) ar 24 bāzes stacijām.

Valsts ģeodēziskā tīkla datubāzē aktualizēta informācija par 1205 punktiem, kā arī importēta informācija par 24 *LatPos* stacijām.

2013. gada nogalē datubāzē <http://geodezija.lgia.gov.lv/> bija pieejama informācija par 11 198 ģeodēziskiem punktiem.

Notika aktīvs darbs, sagatavojoties pārejai uz Eiropas vertikālo atskaides sistēmu, veicot globālās pozicionēšanas datu apstrādi, sauszemes gravimetrisko datu analīzi u.c. darbus. Sadarbībā ar Rīgas Tehnisko universitāti un Somijas ģeodēzijas institūtu veikti absolūtie gravimetriskie novērojumi gravimetriskā tīkla 1. klases punktos: Rīga, Pope un Višķi, kā arī Eiropas vienotā vertikālā tīkla punktā — Irbene. Šie mērījumi Valsts ģeodēziskā tīkla punktos ļaus noskaidrot Zemes smaguma spēka izmaiņas Baltijas valstīs un būs pamats Latvijas gravimetriskās sistēmas modernizēšanai un pilnveidošanai.

Pērn turpinājās Vietējā ģeodēziskā tīkla datubāzes pilnveidošana un administrēšana. Visām Latvijas pašvaldībām tika sagatavoti un aizsūtīti dati par vietējo ģeodēzisko tīklu un sniegtas konsultācijas pašvaldību atbildīgajiem darbiniekiem par vietējā ģeodēziskā tīkla apsekošanas un izvērtēšanas jautājumiem.

Sadarbojoties ar valsts akciju sabiedrību „Latvijas Gaisa satiksme”, uzturēta un atjaunota Latvijas vizuālo lidojumu karte mērogā 1:500 000.

2013. gadā uzsāks Latvijas teritorijas aerofotografēšanas 5. cikls (2013. — 2015. gads). Tā ietvaros pērn veikta aerofotografēšana 22 400 km² platībā un izgatavotas paaugsti-

nātas izšķirtspējas (25 cm) ortofoto kartes par 4750 km² teritoriju Rīgas apkārtnē un ortofoto kartes ar 40 cm izšķirtspēju 12 810 km² teritorijai Latvijas centrālajā daļā.

Lai sagatavotu augstas detalizācijas reljefa datus plūdu risku modelēšanai Daugavas baseinā, veikta jaunu aerolāzerskenēšanas datu ieguve 2364 km² teritorijai un veikta jau esošo datu apstrāde 2800 km² teritorijai.

Turpināts darbs pie militārās topogrāfiskās kartes mērogā 1:50 000 3. izdevuma izgatavošanas atbilstoši starptautiskās kodēšanas sistēmas *DFDD* prasībām. Šai kartei sagatavotas 12 karšu lapas 7200 km² platībā gar Rīgas līci. Atbilstoši *DFDD* prasībām sagatavotas arī trīs militārās topogrāfiskās kartes lapas mērogā 1:25 000 ar platību 420 km². Turpināta Kopējo operāciju kartes mērogā 1:250 000 3. izdevuma sagatavošana, atjaunotas trīs kartes lapas 37 800 km² platībā.

Atjaunota aeronavigācijas informācija Baltijas valstu zemo lidojumu kartei mērogā 1:500 000, kā arī atjaunoti dati NBS Gaisa spēku aviācijas bāzes helikopteru vadības sistēmām. Uzturēta un pilnveidota Svarīgo objektu datubāze. Sagatavoti un nodoti publicēšanai aeronavigācijas informācijas publikācijā dati par lidojumu drošībai potenciāli bīstamiem šķēršļiem.

Civilās kartogrāfijas jomā veikts darbs topogrāfisko plānu un karšu atjaunošanā mērogos 1:2000, 1:10 000 un 1:50 000.

Turpināta Vietvārdu datubāzes uzturēšana

un papildināšana. 2013. gada nogalē Vietvārdu datubāzē bija 105 210 ieraksti, kas satur datus par 133 817 vietvārdiem. Vietvārdu datubāzes publiskā versija 6. izdevumam pieejama <http://vietvardi.lgia.gov.lv/>, un tā satur datus par 89 000 vietvārdu.

Valsts aizsardzības militāro objektu un iepirkumu centrs

Valsts aizsardzības militāro objektu un iepirkumu centrs (VAMOIC) apsaimnieko aizsardzības nozares nekustamos īpašumus, kā arī nodrošina atsevišķas NBS apgādes funkcijas, t.sk. publiskā iepirkuma procedūru īstenošanu, līgumu pārvaldību, militāri tehnisko līdzekļu kodēšanu.

2013. gada nogalē VAMOIC bilancē atradās 132 nekustamā īpašuma objekti un 138 zemes vienības ar kopējo platību ~9059 ha un 1093 kadastrāli uzmērītas būves (t.sk. dienesta dzīvojamās telpas — dienesta dzīvokļi, dienesta viesnīca un atvērta tipa kazarmas, kurās tika izmitinātas aptuveni 350 militārpersonas).

Aizvadītajā gadā VAMOIC turpināja nekustamo īpašumu uzturēšanu un apsaimniekošanu, sniedza publiskos maksas pakalpojumus sporta zālēs un peldbaseinā Rīgā, Krustabaznīcas ielā 9, dienesta dzīvojamās telpās Ādažu novadā, „Kadaga 12” un „Kadaga 13”, Cēsīs, Caunas ielā 7a, Valmierā, Cēsu ielā 54, un dienesta viesnīcā Rīgā, Krustabaznīcas ielā 9. VAMOIC veica arī nekustamo īpašumu daļu (telpu un zemes), kuras nav nepieciešamas aizsardzī-

bas funkciju nodrošināšanai, iznomāšanu. Pērn VAMOIC apsaimniekošanā nodots NBS Apvienotais štābs Rīgā, Krustabaznīcas ielā 9 un NBS Gaisa spēku Gaisa operāciju centrs Lielvārdes aviācijas bāzē.

Pērn VAMOIC organizēja pilna cikla būvniecības un renovācijas darbu pārvaldību valsts aizsardzības sistēmas objektos — objektu apsekošanu, projektēšanas uzdevumu izstrādi, projektēšanas darbu uzraudzību, būvdarbu autoruzraudzību, būvdarbu būvuzraudzību, būvniecības un renovācijas organizēšanu, objektu pieņemšanu ekspluatācijā un konsultēšanu garantijas termiņa laikā. 2013. gadā nekustamo īpašumu renovācijai, rekonstrukcijai un būvdarbiem (108 līgumu ietvaros) tika izlietoti 8,62 miljoni LVL (12,26 miljoni EUR).

Nozīmīgākie pabeigtie būvniecības objekti 2013. gadā bija NBS aviācijas bāzes „Lielvārde” skrejceļa 2. un 3. kārtas rekonstrukcija, gaisakuģu apkopes angāra būvniecība, gaisa telpas novērošanas radiotehniskā posteņa būvniecība, teritorijas nožogojuma un perimetra ceļa 2. kārtas būvniecība, štāba ēkas fasāžu renovācija, kā arī sašķīroto atkritumu īslaicīgās uzglabāšanas punkta (ekostācijas) būvniecība. Veikta arī NBS Radiosakaru iekārtu remontdarbnīcas un teritorijas nožogojuma rekonstrukcija Olaines novadā, NBS Zemessardzes 22. kājnieku bataljona teritorijas nožogojuma, kontroles — caurlaides ēkas rekonstrukcija objektā „Kaugurmuiža”, universālās autotehnikas nojumes būvniecība Ādažu militārajā bāzē, Gaisa

spēku Gaisa telpas novērošanas eskadriļas Radiotehniskā posteņa Nr. 3 ēkas būvniecības 1. kārtā objektā „Audriņi”, siltumražošanas iekārtu nomaļņā NBS Zemessardzes 17. pretgaisa aizsardzības bataljona objektā „Ceri”, ēku remontdarbi un elektroapgādes sistēmas rekonstrukcija NBS Speciālo uzdevumu vienības bāzē Rīgā, ēku remontdarbi objektā „Strautiņi” Alūksnes novadā, kā arī drošības sistēmu uzlabošana vairākos NBS objektos. Latvijas Nacionālās aizsardzības akadēmijas dienesta viesnīcas ēkai tika veikta energoefektivitātes uzlabošana.

Uzsākti būvdarbi objektos: NBS Nodrošinājuma pavēlniecības 3. reģionālā nodrošinājuma centra noliktavas demontāža un ieroču darbnīcas jaunbūve, kazarmu ēku bloka būvniecības 1. kārtā, trīs noliktavu demontāža, noliktavas jaunbūve un dzelzsbetona angāra montāža objektā „Ādažu nacionālais mācību centrs”, NBS Nodrošinājuma pavēlniecības 2. reģionālā nodrošinājuma centra ēku remontdarbi, demontāžas dokumentācijas izstrāde un demontāžas darbi, kā arī ēdnīcas ēkas renovācija NBS aviācijas bāzē „Lielvārde”, tehniskās ēkas un antenu mastu rekonstrukcijas 4., 5. un 6. kārtā objektā „Rīti”, NBS Zemessardzes 22. kājnieku bataljona Jaunsardzes dienesta ēkas rekonstrukcija un mazvērtīgo ēku demontāža Valmierā, Aizsardzības ministrijas ēkas elektroapgādes sistēmas rekonstrukcija, kā arī garāžas un auto nojumes rekonstrukcija objektā „Andrejbaudas”.

Pērn VAMOIC turpināja īstenot vides aizsardzības pasākumus valsts militārās aizsardzības objektos, t.sk. piesārņojuma izpēti, monitoringu un likvidāciju, dabas vērtību izpēti un aizsardzību un bīstamo vielu savākšanu vairākos objektos. NBS aviācijas bāzes „Lielvārde” teritorijā pabeigti grunts piesārņojuma sanācības darbi, kuru rezultātā piesārņojuma apjoms tika būtiski samazināts, taču, ņemot vērā, ka bijušās padomju armijas atstātais piesārņojums aizņēma vairāk nekā trīs hektāru platību, sanācības darbi būs jāturpina pēc papildu izpētes atlikušā piesārņojuma izvietojuma precīzai noteikšanai. NBS aviācijas bāzē „Lielvārde” tika demontēta viena neizmantota degvielas uzpildes stacija, kā arī uzsākta ekostācijas (šķīrto bīstamo atkritumu pagaidu uzglabāšanas vietas) būvniecība. Lai atbrīvotu aizaugušas teritorijas, turpināta koku un krūmu ciršana vairākos objektos. Savukārt Ādažu poligonā virsāju platību atjaunošanai tika veikta kontrolētā dedzināšana.

2013. gadā VAMOIC uzsāka Eiropas Savienības *LIFE+* programmas projekta „Īpaši aizsargājamo putnu sugu aizsardzības statusa uzlabošana „*Natura 2000*” teritorijā „Ādaži”” īstenošanu. Projekta kopējais finansējums ir 1 537 988 EUR (ES līdzfinansējums — 50%), un tā īstenošana notiks līdz 2017. gada 31. oktobrim. Projektā kā partneri piedalās NBS, Latvijas Ornitoloģijas biedrība, a/s „Latvijas valsts meži” un Sējas novada dome. Projekta ietvaros tiks veikti biotopu un putnu dzīvotņu apsaimniekošanas pasākumi

VAMOIC sadarbībā ar Latvijas Entomoloģijas biedrību un Latvijas Dabas muzeju Ādažu poligonā iepazīstina jauniešus ar Gada kukaini — raibspārnu smiltājsiseni, 2013. gada, 23. augusts

(atjaunoti 1100 ha virsāja, 500 ha purva u.c. pasākumi), kā arī pētīta militāro mācību traucējuma ietekme uz sugām un biotopiem un, ņemot vērā rezultātus, izstrādāti dabas aizsardzības plāni, lai nodrošinātu ilgtspējīgu teritorijas apsaimniekošanu. Veiktas arī 14 dažādas aktivitātes sabiedrības izglītošanai.

Aizvadītajā gadā VAMOIC turpināja nostiprināt Latvijas valsts īpašumtiesības AM personā uz nekustamajiem īpašumiem, kurus izmanto aizsardzības nozare, un sagatavoja dokumentus, lai nomātu īpašumus aizsardzības vajadzībām vai iznomātu AM īpašumus. VAMOIC veica arī AM un tās padotībā esošo iestāžu lietošanā esošo nekustamo īpašumu datu bāzes uzturēšanu un pilnveidošanu. 2013. gada nogalē Latvijas valsts īpašumtiesības AM personā zemesgrāmatā bija nostiprinātas

94% no AM valdījumā nodotajiem nekustamajiem īpašumiem.

Atbilstoši nolikumā noteiktajam VAMOIC veic centralizētās iepirkuma procedūras AM un tās padotībā esošo iestāžu vajadzībām. No 2013. gadā VAMOIC veiktajām 194 iepirkumu procedūrām citu pasūtītāju vajadzībām saskaņā ar Publisko iepirkumu likumu organizēta 101 iepirkuma procedūra, no kurām 29 tiek turpinātas 2014. gadā. Savukārt saskaņā ar Aizsardzības un drošības jomas iepirkumu likumu citu iestāžu vajadzībām veiktas astoņas procedūras, no kurām 2013. gadā pabeigtas piecas. Pārējās procedūras veiktas VAMOIC vajadzībām, 52 no tām būvniecības jomā.

VAMOIC īsteno atsevišķas NBS apgādes funkcijas — centralizētās iegādes, līgumu administrēšanu, militāro materiāltehnisko līdzekļu standartizāciju un kodēšanu. VAMOIC

pērn NBS apgādes funkcijas ietvaros noslēdza un administrēja aptuveni 75 materiāl-tehnisko līdzekļu iegāžu līgumus un veica materiāltechnisko līdzekļu iegādi 4,2 miljonu LVL (5,98 miljonu EUR) vērtībā.

Militārās izlūkošanas un drošības dienests

Militārās izlūkošanas un drošības dienests (MIDD) ir valsts drošības iestāde, kas veic militāro pretizlūkošanu, izlūkošanu un citus Valsts drošības iestāžu likumā un citos normatīvajos aktos noteiktos uzdevumus.

2013. gadā MIDD pildīja Valsts drošības iestāžu likumā un citos normatīvajos aktos noteiktos uzdevumus, t.i., nodrošināja AM, tās padotībā esošās iestādes un NBS ar to darbībai nepieciešamo pretizlūkošanas un izlūkošanas informāciju, veica ievērojamu darba apjomu, lai atklātu un sadarbībā ar citām valsts drošības iestādēm novērstu ārvalstu speciālo dienestu, kā arī organizāciju vai atsevišķu personu graujošo darbību (spiegošanu, sabotāžas, pretvalstisku darbību vai terorismu) AM, tās padotībā esošajās iestādēs un NBS, veica pasākumus, lai aizsargātu valsts noslēpumu AM, tās padotībā esošajās iestādēs un NBS, un kontrolēja to izpildi. MIDD pārbaudīja pretendentes, kas vēlas saņemt speciālās atļaujas (licences), kuras izsniedz AM atsevišķu licencēšanai pakļautu komercdarbības veidu veikšanai, kā arī sniedza atzinumus par speciālo atļauju izsniegšanu, veica personu un telpu atbilstības drošības prasībām pārbaudes AM,

tās padotībā esošajās iestādēs, NBS, militārajos objektos, kā arī iestādēs, organizācijās un komercsabiedrībās, kuru darbība ir saistīta ar valsts noslēpumu militārās aizsardzības jomā.

MIDD saskaņā ar Ministru kabineta 2008. gada 24. janvāra rīkojumu Nr. 34 „Par Latvijas Republikas institūciju atbildības sadalījumu, kas saistīta ar Latvijas dalību Ziemeļatlantijas līguma organizācijas aģentūrās, komitejās un darba grupās” nodrošināja dalību NATO aģentūrās, komitejās un darba grupās.

MIDD kā Latvijas Republikas nacionālā signālu izlūkošanas iestāde veica un kontrolēja signālu izlūkošanu, kā arī nodrošināja iegūtās informācijas aizsardzību.

Vienlaikus MIDD pildīja arī citus normatīvajos aktos un starptautiskajos līgumos tam noteiktos uzdevumus, t.sk. nodrošināja efektīvu informācijas apmaiņu ar NATO un Eiropas Savienības struktūrām un partnervalstīm, veica fiziskās drošības pasākumu pārbaudi MIDD kompetencē esošajos nacionālajai drošībai svarīgajos objektos (kritiskajā infrastruktūrā) u.c., kā arī organizēja starptautiskās NATO pretizlūkošanas mācības, izpelnoties partnervalstu atzinīgu vērtējumu par paveikto.

Nacionālie bruņotie spēki

Nacionālie bruņotie spēki (NBS) ir militāro formējumu kopums, kuru veido militāri organizēta, apmācīta un apbruņota tautas daļa, kura aizsargā Latvijas valsts suvereni-tāti, teritoriālo nedalāmību un tās iedzīvotājus no agresijas.

Pamatojoties uz NBS attīstības plānu 2012. — 2024. gadam, galvenais aizsardzības nozares darbības mērķis ir attīstīt NBS kā profesionāli sagatavotu, kaujas un dažādām drošības situācijām pielāgoties spējīgu, atbilstoši operacionālajām prasībām ekipētu, ar NATO militārajiem formējumiem savietojamu, standartizētu un nodrošinātu valsts aizsardzības instrumentu ar sabalansētiem uzdevumiem un struktūru.

2013. gadā NBS galvenais uzdevums bija pildīt Valsts aizsardzības koncepcijā noteiktos uzdevumus saistībā ar valsts paš aizsardzības spēju nodrošināšanu, starptautisko saistību izpildi kolektīvās aizsardzības sistēmā un atbalsta sniegšanu sabiedrībai un valsts civilajām institūcijām apdraudējuma situāciju novēršanā. Lai samazinātu izmak-

NBS karavīri ar ekipējumu starptautiskajās militārajās mācībās „Saber Strike 2013”, 2013. gada 13. jūnijs

sas plaša spektra militāro spēju attīstībā, tika izmantotas visas iespējas sadarboties ar citām valstīm, iesaistoties Baltijas, Ziemeļeiropas valstu, NATO un ES daudznacionālajās iniciatīvās.

Pērn turpinājās darbs pie virsnieku karjeras atestācijas un plānošanas pagaidu instrukcijas pilnveidošanas un integrēšanas Profesionālā dienesta karavīru izvērtēšanas noteikumos. Tika izstrādātas un apstiprinātas arī NBS kareivju un instruktoru speciālistu izglītības un kvalifikācijas prasības. Ir sagatavots arī NBS militāro amatu klasifikatora projekts — sistematizēts militāro profesiju, to darbības funkcionālo jomu, specialitāšu un amatu saraksts, kas veidots, lai noteiktu karavīru amatiem nepieciešamo izglītību un profesionālās kvalifikācijas prasības.

Latvijas Nacionālās aizsardzības akadēmijas kadeti mācībās uz Jūras spēku flotiles kuģa, 2013. gada janvāris

Aizvadītajā gadā karavīri pilnībā tika nodrošināti ar kaujas formas tērpiem un to sastāvdaļām, savukārt ar ikdienas formas tērpiem tika nodrošināti karavīri, kuriem tie bija nepieciešami tiešo dienesta pienākumu veikšanai. Ierobežotā finansējuma dēļ pērn netika veikti individuālo vai kolektīvo materiāltehnisko līdzekļu papildu iepirkumi.

Kaujas individuālās aizsardzības sistēmas ietvaros tika turpināts darbs pie jaunu kaujas formas tērpu, to kamuflāžu izpētes, izstrādes un ieviešanas Jūras spēku flotilei, Gaisa spēku aviācijas bāzei un Sauszemes spēku kājnieku brigādei.

Medicīniskā nodrošinājuma jomā 2013. gadā tika pabeigts darbs pie NBS medicīniskās nodrošinājuma koncepcijas, un tā ir apstiprināta. Ir sagatavots un stājies spēkā starpresoru vienošanās projekts starp NBS un Veselības ministrijas Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienestu „Par neatliekamās medicīniskās palīdzības nodrošināšanu ikdienā un ārkārtas medicīniskajās situācijās”.

2013. gadā noteiktajā kārtībā un piešķirto budžeta līdzekļu ietvaros tika nodrošinātas karavīru sociālās garantijas — apmaksātu veselības aprūpes pakalpojumu saņemšana, zāļu un medicīnas preču iegāde karavīriem un zemessargiem, zobārstniecības pakalpojumu samaksa. Ir izpildīti starptautisko operāciju kandidātu medicīniskās sagatavošanas un nacionālā kontingenta vienību medicīniskā nodrošinājuma uzdevumi, kā arī nodrošināta NBS ārstniecības personu, karavīru — glābēju un karavīru plašinātās pirmās palīdzības pasniedzēju apmācība.

Lai uzlabotu karavīru sadzīves apstākļus, aizvadītajā gadā tika uzsākta jaunas kazarmas būvniecība Ādažu bāzē.

Aizvadītajā gadā turpinājās sauszemes

mehānisko transportlīdzekļu tehnisko apkopju un remonta organizācijas pilnveidošana un NBS remontdarbību infrastruktūras attīstība, kā arī vienotās sauszemes transportlīdzekļu apkopes un remonta kārtības izstrāde. Tika uzsākta Bruņojuma remonta centra būvniecība un nepieciešamā aprīkojuma iegāde.

Jūras spēku flotilē turpinās patruļkuģu modernizācija un „Storm” klases kuģu vietā tiek ieviesta „Skrundas” (SWATH) kuģu klase. Eksploatācijā 2013. gadā jau bija četri šīs klases kuģi, savukārt 2014. gada martā saņemts vēl viens kuģis — pēdējais no pieciem plānotajiem.

„Skrundas” klases patruļkuģis P-08 „Jelgava” saņemšana, 2013. gada 24. jūlijs

Pērn tika veikts arī Gaisa spēku aviācijas bāzes helikoptera *Mi-17* kapitālais remonts.

NBS dalība militārajās mācībās

2013. gadā NBS vienības piedalījās 48 militārajās mācībās. Galvenās NBS militārās mācības bija „Nameja” cikls, NATO Reaģēšanas spēku sertifikācijas un Baltijas valstu uzņemošās valsts atbalsta mācības „Steadfast Jazz 13/Baltic Host 13”, ASV

spēku Eiropā un Baltijas valstu kopīgās militārās mācības „Saber Strike” un NATO gaisa patrulēšanas mācības *BRTE XV*. Galvenā mācību prioritāte bija pilnveidot NBS vienību paš aizsardzības spējas individuāli un kolektīvi, kā arī attīstīt uzņemšanās valsts spējas.

Lai uzlabotu spējas konvencionālajās operācijās, NBS piedalījās mācībās „Saber Strike 2013” un Dānijas divīzijas sadarbības projekta „Knight” un „Namejs 14” sērijas mācībās. Savukārt, lai nodrošinātu vienību kaujas spēju uzlabošanu, militāro prasmju un iemaņu padziļinātu apguvi konvencionālajās operācijās, karavīri piedalījās mācībās „Kevadtorm 2013” un „Silver Arrow”. Personālsastāva sagatavošanai dalībai starptautiskajā operācijā Afganistānā sauszemes spēku karavīri piedalījās mācībās *FINEX* un *MRX*.

Gaisa atbalsta kontroles vienības (JTAC) karavīri veic uzdevumu militārajās mācībās „Saber Strike”, 2013. gada 6. jūnijs

Gaisa atbalsta kontroles vienības (JTAC) spēju uzturēšanas un koordinācijas starp sauszemes un gaisa spēku elementiem nodrošināšanai karavīri piedalījās mācībās *BRTE XV*, „Saber Strike 2013”, „Global Guardian 2013” un „Ramstein Rover 13”.

Glābšanas un meklēšanas spēju jūrā un uz sauszemes uzturēšanai karavīri piedalījās mācībās *BRTE XV*, „SAREX 13”, „Dynamic Mercy 2013”, „Silver Arrow 13”, „Air Lift 2013”, un „Sar Meeting 2013”.

Pretgaisa aizsardzības spēju uzturēšanai un attīstībai Pretgaisa aizsardzības divīzions piedalījās mācībās „Saber Strike 2013” un „Silver Arrow 13”. Savukārt gaisa telpas novērošanas radiolokatoru un pretgaisa aizsardzības radaru operatoru kvalifikācijas uzturēšanai karavīri piedalījās militārajās mācībās „Ramstein Guard 13”.

NBS karavīrs Pretgaisa aizsardzības divīziona mācībās Ādažu poligonā, 2013. gada 25. septembris

Lai pilnveidotu flotiles štāba personāla iemaņas vadīt taktiskās jūras operācijas kuģu grupas sastāvā un mīnu meklēšanā, jūras telpas novērošanas spējas un ieroču

vadības speciālistu prasmes, Jūras spēku flotile piedalījās mācībās „*Dynamic Move 2013*”, „*Dynamic Move 2014*”, „*Dynamic Mercy 2013*”, „*Brilliant Mariner 13*”, „*SQUADEX 01/13*”, „*SAREX 13*”, „*BALEX Delta*”, „*Baltic Fortress 13*”, „*BALTOPS 13*”, „*Open Spirit 13*”, „*SQUADEX 02/13*” un „*Northern Coasts 13*”. Savukārt naftas produktu piesārņojumu seku novēršana un sadarbība ar civilajām institūcijām tika pilnveidota mācībās „*BALEX Delta*”.

Speciālo uzdevumu vienība piedalījās mācībās „*Flaming Sword*”, kurās uzmanība tika pievērsta komandvadības elementiem un speciālo operāciju pilnveidošanai. Savukārt Nodrošinājuma pavēlniecības karavīri iemaņas nodrošinājuma jomā pilnveidoja mācībās „*Capable Logistician 13*”.

NBS dalība starptautiskajās operācijās

2013. gadā Latvija ar savu militāro kontingentu turpināja piedalīties NATO vadītajā starptautiskajā operācijā Afganistānā (ISAF). Kopumā aizvadītajā gadā Latvija operācijā Afganistānā piedalījās ar 187 karavīriem.

Aizvadītajā gadā Latvija turpināja dalību Eiropas Savienības pretpirātisma operācijā „*Atalanta*” (viens NBS karavīrs darbojās operacionālajā štābā Lielbritānijā, bet otrs NBS karavīrs — uz kuģa pie Somālijas krastiem). Sākot ar 2013. gada aprīli, Latvija uzsāka dalību arī Eiropas Savienības Apmācības misijā Mali, kurā piedalījās divi NBS karavīri.

NBS karavīri starptautiskajā operācijā Afganistānā, 2013. gada 16. jūnijs

Turpinot sniegt ieguldījumu NATO Reaģēšanas spēku sastāvā, 2013. gadā Latvija NATO Reaģēšanas spēkiem nodrošināja pretnīnu kuģi ar 45 karavīru apkalpi, kas visa gada garumā atradās dežūras režīmā.

Lai nodrošinātu regulāru iesaisti ES ātrās reaģēšanas formējumos, 2013. gada otrajā pusgadā Latvija atradās dežūrrežīmā Lielbritānijas vadītajā ES Kaujas grupā. Latvija ES Kaujas grupā piedalījās ar Zemessardzes vieglo kājnieku rotu un dažāda līmeņa štāba virsniekiem 96 karavīru un zemessargu sastāvā. Šī bija pirmā reize, kad, pildot Latvijas starptautiskās saistības, ES Kaujas grupas dežūrā piedalījās zemessargi.

NBS atbalsts sabiedrībai ārkārtējās situācijās un to radīto seku likvidēšanā

2013. gadā NBS Jūras spēku flotile veica 16 glābšanas un meklēšanas darbus jūrā, izglābjot 11 cilvēkus. 26 reizes kuģiem sniegta palīdzība buksēšanā un navigācijā. Regulāri sniegta palīdzība jūrā saistībā ar piesārņojumu, veikti reidi jūrā

sadarbībā ar zvejas inspektoriem un jūras monitorings. Jūrā atrasti un neitralizēti 56 sprādzienbīstami priekšmeti.

NBS gatavojas neitralizēt Ventspils ostā atrastu 500 kilogramus smagu aviācijas bumbu, 2013. gada 22. maijs

Pērn NBS Gaisa spēku aviācijas bāze astoņas reizes piedalījās glābšanas darbos, izglābjot 17 cilvēkus. 11 reizes ar NBS Gaisa spēku aviācijas bāzes helikopteru veikta cietušo cilvēku nocelšana no kuģa, savukārt 12 reizes sniegts atbalsts cietušo cilvēku transportēšanā sauszemes teritorijā. Sniegta arī palīdzība a/s „Latvenergo” ārkārtējo situāciju izraisīto seku un postījumu novēršanā.

Aizvadītajā gadā 4783 zemessargi piedalījās 480 pasākumos un sniedza atbalstu Valsts policijai, pašvaldībām un sabiedriskajām organizācijām sabiedriskās kārtības nodrošināšanā.

Pērn 177 profesionālā dienesta karavīri piedalījās 42 sagatavošanās darbos meža ugunsgrēku un citu dabas katastrofu seku likvidēšanā, 87 profesionāla dienesta karavīri un 156 zemessargi piedalījās plūdu seku likvidēšanā, savukārt 86 profesionālā

dienesta karavīri un 85 zemessargi tika iesaistīti Zolitūdes traģēdijas seku likvidēšanā. 161 profesionālā dienesta karavīrs un 255 zemessargi 26 reizes piedalījās pazudušu cilvēku meklēšanā, un tika atrastas 11 pazudušās personas.

2013. gadā NBS nesprāgušās munīcijas neitralizētāji saņēma 1280 izsaukumus un neitralizēja 5942 sprādzienbīstamus priekšmetus, 5841 strēlnieku munīcijas vienību, 90 uzspridzināšanas līdzekļus un 42 kg sprāgstvielu.

Pērn NBS profesionālā dienesta karavīri pēc Valsts policijas lūguma veica 15 sprādzienbīstamu priekšmetu pārbaudes, savukārt pēc Drošības policijas lūguma — tiltu un ceļu pārvalu drošības pārbaudes.

2013. gadā NBS 199 profesionālā dienesta karavīri un 228 zemessargi piedalījās 17 civilās aizsardzības mācībās sadarbībā ar pašvaldībām, Valsts policiju un Valsts ugunsdzēsības un glabāšanas dienestu.

NBS Nesprāgušās munīcijas neitralizēšanas rotas karavīri savāc Zvārdē atrasto nesprāgušo munīciju, 2013. gada 21. augusts

3. Aizsardzības ministrijas personāls

Aizvadītajā gadā AM struktūrā nozīmīgas izmaiņas netika veiktas.

2013. gadā AM bija apstiprināta 231 štata vienība. Strādājošo skaits 2013. gada 31. decembrī bija 228, no tiem 144 ierēdņi, 56 darbinieki un 28 militārpersonas.

Darbu starptautiskajās organizācijās, t.sk. NATO struktūrās, veica 63 AM darbinieki un karavīri, no tiem divi aizsardzības atašēji, viens aizsardzības padomnieks, 10 pārstāvji starptautiskā organizācijā, viens vecākais referents, viens vecākais grāmatvedis, četri vecākie eksperti. Militāro pārstāvju grupas ietvaros (MPG) militāro dienestu ārvalstīs pildīja 44 NBS karavīri.

Ministrijas administratīvo vadību pērn nodrošināja četri valsts sekretāra vietnieki (politikas jautājumos, nodrošinājuma jautājumos, finanšu jautājumos un administratīvos un juridiskos jautājumos), izpildsekretārs militāro spēju attīstības jautājumos, 10 departamentu direktori un seši patstāvīgo nodaļu vadītāji.

Aizvadītajā gadā AM strādāja 149 sievietes (65%) un 79 vīrieši (35%). 18% darbinieku bija vecumā no 21 līdz 30 gadiem, 47% — vecumā no 31 līdz 40 gadiem, 19% — vecumā no 41 līdz 50 gadiem, 11% — vecumā no 51 līdz 60 gadiem, 4% — vecumā no 61 līdz 70 gadiem.

7% AM darbinieku ir vidējā vai vidējā speciālā izglītība, bet 93% — augstākā izglītība (t.sk. 18% bakalaura grāds un 48% maģistra grāds).

Aizsardzības ministrijas darbinieki piedalās lāpu skrējienā apkārt Latvijai, 2013. gada 15. augusts

Pērn AM darbā pieņemti 22 jauni darbinieki, t.sk. ierēdņu amatos iecelti 12 darbinieki un septiņi karavīri. No darba atbrīvoti 23 darbinieki, t.sk. 11 — pēc paša vēlēšanās, divi — sakarā ar termiņa izbeigšanos, divi — pārcelti saskaņā ar Valsts civildienesta likuma 37. pantu uz citu valsts iestādi, viens — pamatojoties uz savstarpēju vienošanos, savukārt septiņi pārcelti uz NBS.

Aizvadītajā gadā 13 darbinieki atradās bērna kopšanas atvaļinājumā, no tiem 12 māmiņas un viens tētis.

Pērn organizēti 14 konkursi uz 19 amatiem, kuriem pieteikušies 195 pretendenti.

2013. gadā septiņi AM darbinieki absolvēja augstākās mācību iestādes, trīs no tiem ieguva maģistra grādu un viens darbinieks — doktora grādu.

Aizvadītajā gadā AM darbinieki apmeklēja 74 dažādus kvalifikācijas celšanas kursus

Latvijā. Valsts administrācijas skolas organizētajosursos piedalījās 98 strādājošie, t.sk. 39 darbinieki noklausījās Valsts administrācijas skolas rīkoto kursu „Darba izpildes plānošana: mērķu un sasniegamo rezultātu definēšana NEVIS”.

AM darbinieki turpina papildināt svešvalodu (angļu un franču) prasmes. AM organizētajos angļu valodasursos mācījās 27 darbinieki, franču valodasursos — astoņi AM darbinieki.

Seši darbinieki apguva angļu valodu NBS Valodu skolā, savukārt 12 AM darbinieki apguva franču valodu Valsts administrācijas skolas un Francijas institūta Latvijā organizētajos franču valodasursos.

Ārvalstīs mācību kursus apmeklēja 20 darbinieki, t.sk. *IMET* kursu — 10 darbinieki.

4. Komunikācija ar sabiedrību

4.1. Sabiedrības informēšanas un izglītošanas pasākumi

2013. gadā AM informēja sabiedrību par aizsardzības nozares aktualitātēm, t.sk. par Latvijas dalību starptautiskajā operācijā Afganistānā, ES pretpirātisma operācijā „Atalanta”, nozīmīgākajiem aizsardzības spēju attīstības projektiem, kā arī kiberaizsardzības vienības izveidošanu un NATO izcilības centra izveidi stratēģiskās komunikācijas jautājumos. Kopumā pērn izsūtītas 423 preses relīzes.

2013. gadā nodrošināta starptautisko militāro mācību „Saber Strike 2013”, „Stedfast Jazz 2013”, „Baltic Host 2013”, kā arī vingrinājumu „Steadfast Pyramid 2013”, „Steadfast Pinnacle 2013”, „Operation Summer Shield 2013” un BRTE XII publicitāte. Sabiedrība tika informēta par karavīru dalību starptautiskajās mācībās, to skaitā „Brilliant Mariner”, „Ramstein Rover 13”, „Crystal Eagle” u.c.

Plašu mediju un sabiedrības interesi 2013. gadā izraisīja NATO mācības „Steadfast Jazz” un starptautiskā preses konference, kurā piedalījās visu triju Baltijas valstu prezidenti un NATO ģenerālsekretārs. To apmeklēja vairāk nekā 120 Latvijas un ārvalstu mediju pārstāvju. Organizētas preses konferences arī mācībās „Saber

Strike” un paziņots par kiberaizsardzības vienības veidošanu.

Lai nodrošinātu sabiedrības informēšanu par karavīru dienestu Afganistānā, 2013. gadā starptautisko operāciju rajonā viesojās trīs žurnālistu komandas.

2013. gadā veikta NATO un citu aizsardzības jomā nozīmīgu ziņu tulkošana, kā arī NATO „TV Channel” video tulkošana, titrēšana un ievietošana militāro ziņu portālā sargs.lv. Militāro ziņu portālā sargs.lv pērn izveidota arī militāro ziņu sadaļa angļu valodā, jo ārvalstu mediju interese par notikumiem Latvijā militāro mācību un reģionālās drošības kontekstā ir pieaugusi.

Aizvadītajā gadā AM sadarbībā ar NBS organizēja lekciju ciklu un reizi nedēļā devās vizītēs uz Latvijas skolām, lai skolēniem stāstītu par Latvijas dalību NATO un kolektīvo aizsardzību, karavīru uzdevumiem starptautiskajās operācijās, kā arī stiprinātu karavīru saikni ar sabiedrību. Lai veicinātu skolēnu izpratni par aizsardzības nozari,

Skolēni viesojas NBS vienībā Ēnu dienas pasākuma laikā, 2013. gada 12. februāris

AM jau vairākus gadus pēc kārtas piedalījās Ēnu dienā un aicināja skolēnus „ēnot” ministrijas darbiniekus un NBS karavīrus.

Pērnā gada novembrī valsts svētku laikā AM skolēniem organizēja stāstu konkursu „Kas ir dzimtenes mīlestība?” Darbus stāstu konkursam iesūtīja 287 skolēni no visas Latvijas, kuri savas domas bija izsacījuši visdažādākajos veidos — dzejā, pasākās, dialogos u.c.

Aizvadītajā gadā AM turpināja sadarbību ar LATO uzrunātajiem vietējiem uzņēmējiem. Vairāki ražotāji, piemēram, a/s „Cēsu alus”, a/s „Valmieras piens”, SIA „Baltās nakts” un Latvijas Biškopības biedrības biedri, nesavtīgi sniedza atbalstu Latvijas karavīriem, kuri dien starptautiskajā operācijā Afganistānā. Turpinot mūziķu priekšnesumus starptautiskajās operācijās dienošajiem karavīriem, 2013. gadā Afganistānā viesojās dziedātāja Samanta Tina kopā ar mūzikas grupu.

Jau tradicionāli viens no apmeklētākajiem pasākumiem bija sarkanbaltsarkano lentišu locīšanas pasākums. Pateicoties ie-

Lentišu locīšanas akcija Latvijas Kara muzejā, 2013. gada 8. novembris

dzīvotāju atsaucībai, pasākumos Rīgā un visā Latvijā tika salocīts 11 kilometru un 130 metru jeb aptuveni 76 000 sarkanbaltsarkano lentišu.

Lielu sabiedrības interesi izraisīja arī lāpu skrējieni „Apkārt Latvijai”, kas norisinājās „Baltijas ceļā” atceres pasākumu ietvaros no 15. līdz 21. augustam. Aptuveni 1500 kilometru 14 posmos skrēja karavīri, aizsardzības nozares darbinieki, pašvaldību pārstāvji un citi interesenti.

AM sabiedrību informēja, gan izmantojot aizsardzības nozares oficiālās mājaslapas (www.mod.gov.lv un www.mil.lv), gan sociālo mediju tīklu „Latvijas armija”. Šo tīklu veido „Twitter” īssaziņas profils, „Facebook”, „Draugiem.lv” un „Google+” mājaslapas, kā arī „Flickr” foto kanāls, „YouTube” video kanāls un „Dipity” vēstures laika josla. Par neatņemamu sociālo mediju tīkla „Latvijas armija” sastāvdaļu ir kļuvis Latvijā vienīgais korporatīvās žurnālistikas stilā veidotais militāro ziņu portāls „Sargs.lv” (www.sargs.lv) — tajā ievietotā informācija tiek izplatīta sociālo mediju tīklā „Latvijas armija”, kura foto un video galerijas savukārt ir savienotas ar ziņu portālu. Šajā ziņu portālā interesenti var iepazīties ar nozares ziņām, skatīties video sižetus, dokumentālās filmas un citus video materiālus par militāro tematiku. Interneta vietnē pieejama militārā žurnāla „Tēvijas Sargs” un citu aizsardzības nozares izdevumu elektroniskās versijas.

Kopējā sociālo mediju tīkla „Latvijas armija” statistika rāda, ka ik dienu par bruņoto

spēku aktivitātēm un militāra rakstura ziņām interesējas vidēji 4 — 6 tūkstoši apmeklētāju. AM informējot par militāro mācību norisi un krīzes situācijām, sekotāju skaits palielinājās līdz 8 tūkstošiem.

2013. gadā ir pieaudzis arī pastāvīgo sekotāju skaits. „Twitter” profilam „Latvijas armija” aizvadītā gada beigās bija jau 3735 sekotāji, „Draugiem.lv” mājaslapai „Latvijas armija” — vairāk nekā 2300 sekotāji, „Facebook” mājaslapai „Latvijas armija” — vairāk nekā 1800 sekotāji.

„Flickr” foto kanālā, kurš kopumā skatīts vairāk nekā 4 693 826 000 reižu, 339 ievietotās foto izlases ir skatītas vairāk nekā 139 400 reižu. 2013. gadā kanālā ievietotas 95 foto izlases. Savukārt „YouTube” video kanālā „Latvijas armija” ir abonējuši 1469 apmeklētāji. Tajā ievietoti vairāk nekā 800 video, t.sk. raidījuma „Laiks vīriem?” arhīvs. Kanālā ievietotie video 2013. gadā skatīti vairāk nekā 338 720 reižu.

AM mājaslapai apmeklētāju skaits pērn bija vairāk nekā 240 000 interesentu, NBS mājaslapai — aptuveni 20 000 interesentu, savukārt militāro ziņu portālam „Sargs.lv” — aptuveni 181 000 interesentu.¹

¹ 2013. gadā iepriekšējo aizsardzības nozares mājaslapu statistikas uzskaites programmu, kurai bija tehniskas problēmas, nomainīja jauna, tāpēc AM un NBS mājaslapu statistikas dati ir nepilnīgi.

4.2. Sadarbība ar nevalstisko sektoru

Ministrijas ilggadējie sadarbības partneri ir gan nacionālās, gan starptautiskās nevalstiskās organizācijas (NVO).

Nacionālās NVO — Latvijas Nacionālo partizānu apvienība, Latvijas Nacionālo karavīru biedrība, Latviešu virsnieku apvienība, Latvijas Rezerves virsnieku asociācija, Latviešu strēlnieku apvienība, Brāļu kapu komiteja un Lauku bibliotēku atbalsta biedrība — popularizē militārās tradīcijas un kultūru, informē par militārās izglītības un jauniešu interešu izglītības iespējām, kā arī veicina sabiedrības, īpaši jaunatnes patriotisko audzināšanu. NVO ir organizējušas kritušo Latvijas karavīru atceres pasākumus, piemiņas zīmju uzstādīšanu un piemiņas vietu izveidi kritušajiem karavīriem, gatavojušas informatīvos materiālus par militārās vēstures tēmām, lasījušas lekcijas skolās un sniegušas ieguldījumu jaunsargu izglītošanā par militārās vēstures jautājumiem.

«Rīgas konference», 2013. gada
6. septembris

Latvijas Transatlantiskā organizācija, Austrumeiropas politikas pētījumu centrs, Lat-

vijas Ārpolitikas institūts, Baltijas — Melnās jūras alianse un Konrāda Adenauera fonds Latvijā veicinājuši sabiedrības izpratni par ārpolitikas un drošības politikas jautājumiem. Lai rosinātu aktīvāku nevalstiskā sektora iesaisti aizsardzības nozarē notiekošajos procesos, AM regulāri informē pastāvīgos sadarbības partnerus par aktualitātēm un aicina uz kopējām diskusijām ideju un viedokļu apmaiņai. NVO un citu sabiedrības pārstāvju iesniegtie priekšlikumi tiek izskatīti aizsardzības ministra izveidotās padomēs.

Sadarbībā ar LATO un Ārlietu ministriju tika organizēta ikgadējā „Rīgas konference”, kas pulcēja augsta līmeņa ārpolitikas un drošības politikas ekspertus. „Rīgas konference” ir kļuvusi par vienu no lielākajiem un ievērojamākajiem forumiem Ziemeļeiropā ar kvalitatīvām augsta līmeņa diskusijām par aktuālākajiem ārpolitikas, drošības un starptautisko attiecību dienaskārtības jautājumiem.

Sadarbojoties ar Lauku bibliotēku atbalsta biedrību, AM organizēja NBS pārstāvju un jaunsargu dalību Lauku bibliotēku atbalsta

biedrības organizētajos Grāmatu svētkos dažādās Latvijas pilsētās un ciemos. To ietvaros Zemessardze informēja iedzīvotājus par NBS darbu un atbalsta sniegšanu sabiedrībai, bet jaunsargi kopā ar zemessargiem rīkoja veiklības stafetes, kā arī informēja jauniešus par Jaunsardzes aktivitātēm.

Sadarbībā ar vienu no lielākajām starptautiskajām NVO — ASV Vācijas Māršala fondu — AM vadība ik gadu piedalās Brišeles forumā, lai diskutētu par jaunākajiem izaicinājumiem transatlantiskajā vidē un popularizētu Latvijas NVO veikumu pētniecībā par ārpolitikas un drošības politikas jautājumiem. Brišeles forums ir gadskārtēja ietekmīgu Ziemeļamerikas un Eiropas politikas, uzņēmējdarbības un intelektuālo līderu tikšanās. Ilggadējā dalība forumā stiprina transatlantisko saiti sabiedroto vidū, palīdz Latvijai uzturēt pastāvīgu stratēģiskās partnerības dialogu ar ASV, veicina ieguldījumu ES kaimiņu reģiona drošības stiprināšanā, kā arī sniedz iespēju piedalīties starptautiskajās debatēs par globālās drošības politikas un reģiona nākotnes attīstības jautājumiem.

5. Aizsardzības ministrijas 2014. gada plāns

5.1. 2013. gadā uzsāktie pasākumi, kuri tiks turpināti

2013. gadā aktīvi turpināts nozīmīgākais NBS ilgtermiņa projekts — aviācijas bāzes „Lielvārde” lidlauka rekonstrukcija —, kura realizēšanā tiek izmantots *NATO* līdzfinansējums. Kopumā aviācijas bāzē „Lielvārde” ir realizēti jau 11 *NATO* līdzfinansēti projekti. 2014. gadā paredzētie svarīgākie darbi ir saistīti ar aviācijas degvielas noliktavas būvniecību un lidlauka speciālās tehnikas un aprīkojuma iegādēm. Tāpat plānots veikt bāzes iekšējo ceļu rekonstrukciju un bāzes kopējās infrastruktūras sakārtošanu un uzlabošanu.

2012. gadā AM pārņēma no NBS gaisa telpas novērošanas radaru ieviešanas projektu. Projekta mērķis ir uzlabot NBS gaisa telpas novērošanas spējas un panākt *NATO* minimālo militāro prasību izpildi attiecībā uz gaisa telpas novērošanu. Lai realizētu šo mērķi, līdz 2015. gada vidum tiks saražoti, piegādāti un uzstādīti divi jauni tālās darbības trīsdimensiju radiolokatori, kā arī izveidotas pozīcijas šo radiolokatoru uzstādīšanai. Pērn veiksmīgi tika izveidota viena no radiolokatora pozīcijām un uzstādīts viens no diviem radiolokatoriem. 2014. gadā turpināsies darbs pie otra uzstādāmā radiolokatora pozīcijas izveidošanas.

2013. gadā tika turpināta Jūras novēroša-

nas sistēmas (JNS) ieviešana, kas nodrošinās pārklājumu gar 500 km garo Latvijas piekrasti no Lietuvas līdz Igaunijas robežai. JNS izveides pamatā ir 12 tehnisko novērošanas punktu (TNP) izbūve un viena TNP rekonstrukcija, kā arī divu mobilo staciju iegāde. 11 TNP, divas mobilās stacijas un komandcentrs ir pieņemts NBS Jūras spēku flotiles lietošanā jau 2012. gadā, bet atlikušo divu TNP īpašumtiesību pāreju plānots pabeigt 2014. gadā.

2013. gadā tika turpināts arī Krasta apsardzes patruļkuģu būves projekts. 2013. gada jūlijā AM saņēma jau ceturto no pieciem jaunbūvējamiem krasta apsardzes patruļkuģiem, savukārt pēdējais — piektais — patruļkuģis saņemts 2014. gada sākumā.

*Jaunie Krasta apsardzes patruļkuģi Bolde-
rājas pietātnē*

Aizvadītajā gadā ir uzsākts un 2014. gadā tiks turpināts darbs pie NBS nevajadzīgo un nolietoto aptuveni 500 transportlīdzekļu un munīcijas pārpalikumu (izšautu čaulīšu) maiņas pret NBS funkciju veikšanai nepieciešamiem jūras konteineriem. Šāda maiņa ir unikāla ar to, ka neviena valsts iestāde līdz šim šādu nevajadzīgās kustamās mantas maiņu nav veikusi, turklāt tā ļaus maiņas ceļā iegūt NBS noderīgu kustamo mantu.

2013. gadā regulāri tika organizētas tikšanās ar Latvijas un ārzemju komersantiem gan pēc uzņēmēju, gan NBS pārstāvju iniciatīvas, lai tirgus izpētes ietvaros iepazītos ar jaunākajām tendencēm un tehnoloģijām militārajā rūpniecībā. 2014. gadā plānots pilnveidot normatīvos aktus attiecībā uz stratēģisko preču glabāšanu un ražošanu, lai nodrošinātu uzņēmējiem iespēju diferencēt licences komercdarbībai ar stratēģiskas nozīmes precēm.

5.2. 2014. gada galvenie uzdevumi un pasākumi

1. Mehanizācijas projekta tālāka īstenošana un līguma noslēgšana ar Lielbritāniju par kāpurķēžu platformu iegādi.
2. Pretgaisa aizsardzības spējas attīstība, izstrādājot un virzot izskatīšanai Ministru kabinetā potenciālo spēju attīstības risinājumu.
3. Karavīru dzīvojamo kompleksu (kazaru) būvniecības pabeigšana Ādažu militārajā bāzē.
4. Lielvārdes lidlauka būvniecības pabeigšana NATO drošības investīciju programmas ietvaros.
5. Darbs pie NATO Izcilības centra stratēģiskās komunikācijas jautājumos izveides turpināšanas.
6. Zemessardzes plašākas izmantošanas pilnveidošana rezerves karavīru pieņemšanai valsts aizsardzībā un starptautiskajās operācijās.
7. Kiberaizsardzības spēju attīstība, turpinot darbu pie kiberaizsardzības vienības izveides ZS sastāvā.

Informācijas tehnoloģiju drošības incidentu novēršanas institūcijas CERT.LV organizētās apmācības IT speciālistiem Eiropas kiberdrošības mēneša ietvaros, 2013. gada 23. oktobris

8. Jaunsardzes attīstības turpināšana, izstrādājot un ieviešot uz pedagoģiskiem principiem balstītu jaunsargu fiziskās sagatavotības sistēmu, veicinot jauniešu pilsoniskās līdzdalības prasmes, kā arī organizējot Jaunsargu pašpārvaldes daļību izglītošanu.
9. Sagatavošanās darbu ES prezidentūras nodrošināšanai turpināšana.
10. Starptautiskās operācijas Afganistānā ISAF formātā noslēgšana un daļība samazinātā sastāvā apmācību misijā Afganistānā.
11. Ciešāka iesaiste ES militārajās operācijās.

NATO patruļlidmašīna veic patrolēšanu Baltijas valstu gaisa telpā, 2013. gads

12. Dalības turpināšana „Atalanta” operācijā.

13. Starptautisko operāciju kontingenta sagatavošanas mācību „Baltic Host” un „Sabre Strike” uzņemšana Latvijā un nacionālā līmeņa mācību „Namejs” organizēšana, lai stiprinātu kaujas gatavību.

14. Latvijas tautsaimniecības potenciāla izmantošanas NATO apgādēs palielināšana.

5.3. 2014. gadā plānotie sadarbības projekti

Gatavojoties Eiropas Savienības prezidentūrai, AM 2013. gadā ir veikusi nopietnus sagatavošanās darbus, lai Latvijas prezidentūras laikā tai būtu gan personāla resursi, gan arī nepieciešamās zināšanas šī uzdevuma izpildei. Ir definēti būtiskākie jautājumi, kuru progresu AM vēlētos veicināt prezidentūras laikā, t.i., ES un NATO sadarbība, jūras un kibervides drošība, ES un ASV sadarbība. Plānots, ka 2014. gadā tiks turpinātas darbinieku apmācības, lai nodro-

šinātu pēc iespējas augstāku prezidentūras uzdevumos iesaistītā personāla kvalifikāciju.

Latvijai būtiska ir turpmāka iesaiste Baltijas valstu sadarbības projektos — Baltijas valstu mīnukuņu eskadras (BALTRON), Baltijas Gaisa telpas novērošanas tīkla (BALTNET) un Baltijas aizsardzības koldžas (BALTDEFCOL) projektos. Panākta vienošanās par kopīgas, nepastāvīgas bataljona līmeņa vienības formēšanu dalībai NATO Reaģēšanas spēkos. Aktualizēta arī Baltijas valstu jūras eskadras (BALTRON) struktūra un darbības principi un nolemts, ka, sākot ar 2014. gadu, katru otro gadu BALTRON eskadra tiks iekļauta 1. pastāvīgajā NATO pretmīnu vienībā. Lai nomainītu tehniski novecojušo balss sakaru sistēmu Apvienotajā kontroles un ziņojumu centrā Karmelavā Lietuvā, kas tiek izmantota NATO gaisa telpas patrolēšanas misijas nodrošināšanai, Baltijas valstis 2013. gadā noslēdza līgumu par jaunas sistēmas iegādi, piesaistot NATO Drošības investīciju programmas līdzekļus. Darbs tiks turpināts arī 2014. gadā.

2013. gadā parakstīta vienošanās par Daudznacionālā apvienotā štāba izveidi Ulmā, Vācijā, kas tiek attīstīts NATO un Eiropas Savienības daudznacionālo sadarbības iniciatīvu ietvaros. Decembrī dalībai štābā tika nosūtīts viens Latvijas pārstāvis. Pērn tika uzsāktas sarunas un sagatavošanās darbi Latvijas iesaistei Sabiedroto ātrās reaģēšanas korpusa štābā Lielbritānijā un pārstāvja nosūtīšanai 2014. gadā.

Saskaņā ar Ministru kabineta 2013. gada 17. decembra lēmumu Latvija piedalās Eiropas transporta tīkla jomas projektā „ANNA — Attīstīti valstu pārvaldes iestāžu tīkli”, kuru vada Nīderlandes Infrastruktūras

un vides ministrija. Projekta ietvaros AM realizē projektu *VILDA* (Vienots informācijas logs jūrmniecības un loģistikas datu administrēšanai), pētot un pilnveidojot nacionālo „SafeSeaNet” sistēmu līdz vienas pieturas aģentūras principam, nodrošinot datu apmaiņu nacionālā un ES līmenī ar citām šī projekta partnervalstīm.

Labā sadarbība ir izveidojusies ar Poliju gaisa atbalsta kontrolieru (*JTAC*) spējas attīstībā un pilnveidošanā. 2013. gadā uz *JTAC* skolu Polijā tika nosūtīts viens virsnieks — instruktors, un tiek plānota otra instruktora nosūtīšana 2014. gadā.

5.4. Aizsardzības ministrijas 2014. gada budžets

Programmas kods	Programmas nosaukums	Plānotais budžets (Eiro)
06.00.00.	Valsts drošības aizsardzība	8 104 251
12.00.00.	Kara muzejs	1 194 678
22.00.00.	Nacionālie bruņotie spēki	141 595 666
28.00.00.	Ģeodēzija un kartogrāfija	5 142 276
30.00.00.	Valsts aizsardzības politikas realizācija	9 469 264
31.00.00.	Militārpersonu pensiju fonds	11 548 113
33.00.00.	Aizsardzības īpašumu pārvaldīšana	23 022 130
34.00.00.	Jaunsardzes centrs	1 997 123
35.00.00.	Militārie un aizsardzības pārstāvji ārvalstīs	5 315 267
37.00.00.	Izcilības centra uzturēšana	2 306 573
70.00.00.	Citu Eiropas Savienības politikas instrumentu projektu un pasākumu īstenošana	3 008
73.00.00.	Pārējie ārvalstu finanšu palīdzības līdzfinansētie projekti	10 875 01
96.00.00.	Latvijas prezidentūras Eiropas Savienības Padomē nodrošināšana 2015. gadā	625 245
97.00.00.	Nozaru vadība un politikas plānošana	4 528 753
KOPĀ AM		225 727 358

Programma

«Valsts drošības aizsardzība»

Saskaņā ar Valsts drošības iestāžu likuma 24. panta 5. punktu un 2004. gada 26. oktobra MK noteikumu Nr. 887 „Valsts noslēpuma objektu saraksts” 2.5.1. punktu, informācija par šīs programmas izdevumiem ir slepena.

Programma «Kara muzejs»

No programmas „Kara muzejs” tiek finansēta Latvijas Kara muzeja darbība un biedrība „Brāļu kapu komiteja”.

Programma

«Nacionālie bruņotie spēki»

Programmā iekļauts finansējums Nacionālajiem bruņotajiem spēkiem — tajā ir apvienoti visu NBS regulāro spēku vienību un Zemessardzes uzturēšanas izdevumi, izdevumi starptautisko operāciju un NBS personālsastāva centralizētajam atalgojumam.

Programma

«Ģeodēzija un kartogrāfija»

Programmas finansējums piešķirts Latvijas Ģeotelpiskās informācijas aģentūras funkciju veikšanai.

Programma «Valsts aizsardzības politikas realizācija»

Programmā iekļauts finansējums dalības NATO pasākumu finansēšanai, informācijas

tehnoloģiju drošības veicināšanai Latvijā un iemaksām starptautiskajās organizācijās.

Programma

«Militārpersonu pensiju fonds»

Programmas uzdevums ir nodrošināt pensiju izmaksu atvaļinātām militārpersonām, valsts obligātās apdrošināšanas izmaksas, kā arī pabalstu un piemaksu piešķiršanu atbilstoši spēkā esošajai likumdošanai.

Programma

«Aizsardzības ipašumu pārvaldīšana»

No programmas tiek finansēta Valsts aizsardzības militāro objektu un iepirkumu centra darbība, kā arī AM remonts, būvniecība, valsts militārās aizsardzības objektu apsaimniekošana, iepirkuma procedūru veikšana AM, tās padotībā esošo iestāžu un NBS vajadzībām.

Programma

«Jaunsardzes centrs»

No programmas tiek finansēta Rekrutēšanas un Jaunsardzes centra darbība, t.sk. Jaunsardzes kustība, sabiedrības informēšanas funkcija un atbalsta Latvijas aizsardzības politikai veicināšana.

Programma «Militārie un aizsardzības pārstāvji ārvalstīs»

Programmā iekļauts finansējums Latvijas aizsardzības atašeju un pārstāvju, kā arī NBS militāro pārstāvju un NBS militāro pār-

stāvniecību tehnisko darbinieku darbības nodrošināšanai.

Programma

«Izcilības centra uzturēšana»

Programmā iekļauts finansējums *NATO* Izcilības centra stratēģiskās komunikācijas jaunajumos izveidei un darbības uzturēšanai.

Programma «Citu Eiropas Savienības politikas instrumentu projektu un pasākumu īstenošana»

Programmā iekļauts finansējums Latvijas pārstāvju ceļa izdevumu kompensācijai, dodoties uz Eiropas Savienības Padomes darba grupu sanāksmēm un Padomes sanāksmēm.

Programma «Pārējie ārvalstu finanšu palīdzības līdzfinansētie projekti»

No programmas tiek finansēta *NATO* Drošības investīciju programma Lielvārdes militārā lidlauka rekonstrukcijai atbilstoši *NATO* prasībām.

Projekta īstenošanas rezultātā tiks izveidots *NATO* un nacionālajām prasībām atbilstošs lidlauks, kā arī mūsdienīga un daudzfunkcionāla militārā bāze, kas nepieciešama, lai *NBS* varētu pildīt uzdevumus valsts aizsardzības nodrošināšanai.

Programma «Latvijas prezidentūras Eiropas Savienības Padomē nodrošināšana 2015. gadā»

No programmas tiek finansēti AM atbildībā esošie pasākumi, kas saistīti ar Latvijas prezidentūras nodrošināšanu Eiropas Savienības Padomē 2015. gadā.

Programma «Nozaru vadība un politikas plānošana»

Saskaņā ar 2012. gada 31. jūlija MK noteikumiem Nr. 523 „Noteikumi par budžeta pieprasījumu izstrādāšanas un iesniegšanas pamatprincipiem” no 2014. gada ir izveidota jauna programma 97.00.00 „Nozaru vadība un politikas plānošana”, kur iekļauts AM centrālā aparāta darbības nodrošināšanai nepieciešamais finansējums.